

ปัญหาพิเศษ

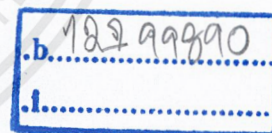
ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล
อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
OPINION TOWARDS FACTOR INFLUENCING TO THE SUCCESS OF
THE IMPROVED FRUIT QUALITY GROUP IN MUEANG DISTRICT
PRACHIN BURI PROVINCE

T143517

ศยามล ยุระทาย
SAYAMON YURATAY

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....143517
วันเดือนปี.....10 ต.ค. 2559

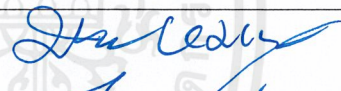

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)
ภาควิชาพัฒนการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2559

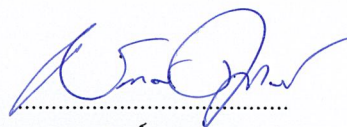
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล
อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
OPINION TOWARDS FACTOR INFLUENCING TO THE SUCCESS OF
THE IMPROVED FRUIT QUALITY GROUP IN MUEANG DISTRICT
PRACHIN BURI PROVINCE

นักศึกษา นางสาวศยามล ยุระทาย
รหัสประจำตัว 55040625
ปริญญา วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ	
ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช	
ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์	
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์	

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาพัฒนาการเกษตร
เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช
กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา)

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อปัญหาพิเศษ	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
นักศึกษา	นางสาวศยามล ยุระทาย
รหัสประจำตัว	55040625
ปริญญา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลหมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับเชิงปริมาณ โดยใช้การสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ตั้งอยู่ที่หมู่บ้านหนองจวง หมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี โดยก่อตั้งในปี พ.ศ. 2537 และมีชื่อแรกเริ่มว่า “กลุ่มจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน” จนในปี พ.ศ.2539 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีการให้คำแนะนำสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนกับกลุ่ม และเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล” ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด 141 ราย มีการดำเนินงานมาตลอด ระยะเวลา 21 ปี ซึ่งมีการบริหารงานโดยมีโครงสร้างองค์การ จัดการบริหารโดยคณะกรรมการ 15 คน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านผู้นำ และคณะกรรมการ 2. ปัจจัยด้านสมาชิก 3. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ 4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก 5. ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน 6. ปัจจัยด้านมีอุดมการณ์ร่วมกัน 7. ปัจจัยด้านกฎระเบียบและข้อบังคับกลุ่ม 8. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก การศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่ม พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 52.88 โดยมีสมาชิกอายุ 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 51.93 สมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ร้อยละ 84.62 มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.12 โดยมีอาชีพหลักส่วนใหญ่คือการทำเกษตรกรรม ร้อยละ 99.04 สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มมีจำนวนปีที่ เป็นสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 57.69 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆด้วย ร้อยละ 60.58 โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 77.78 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในภาพรวมทั้งหมดพบว่าอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยที่ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.19 รองลงมาปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกันค่าเฉลี่ยที่ 4.14 และน้อยที่สุดปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอกค่าเฉลี่ยที่ 2.77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางในการดำเนินงาน ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ และ ดร.สุณีพร สุวรรณมณี พงศ์ กรรมการสอบปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะจนในที่สุดทำให้ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณ นายเฉลิม อารีย์ เกษตรอำเภอเมืองปราจีนบุรี นายมนัส ฮวดจิ่ง ประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล นายทวีป พิกุลแก้ว นางวาสนา ปานทอง นายจรัญ พิกุลแก้ว นายโยธี จันทร์เรือง คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล และเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

สุดท้ายต้องขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นแรงผลักดันในการทำปัญหาพิเศษจนกระทั่งสำเร็จในวันนี้

ศยามล ยุระทาย

สารบัญ

หน้า บทคัดย่อ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	IV
สารบัญภาพ	V
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ความหมายและแนวคิดทฤษฎีกลุ่ม	4
2.2 ความหมายและแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ	9
2.4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	17
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	17
3.2 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	18
3.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	19
3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	20
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล	20
4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยความสำเร็จ	27
4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน	35
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	36
5.1 สรุปผลการศึกษา	36
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	37
5.3 ข้อเสนอแนะ	38
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	42
ประวัติผู้วิจัย	52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ข้อมูลลักษณะพื้นฐานทั่วไปของสมาชิก	28
4.2 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ.....	29
4.3 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม.....	30
4.4 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	31
4.5 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิก.....	31
4.6 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน	32
4.7 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านอุดมการณ์ร่วมกัน	33
4.8 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับ	33
4.9 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก	34
4.10 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินงานกลุ่มในภาพรวม.....	34

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
4.1 แผนที่ตั้งของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือ จังหวัดปราจีนบุรี.....	22
4.2 โครงสร้างองค์กรกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือ จังหวัดปราจีนบุรี.....	24

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ความสำคัญของปัญหา (Statement of the problem)

เกษตรกรรมเป็นรากฐานเศรษฐกิจไทย คนในสังคมไทยส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรมคือเป็นเกษตรกรและเศรษฐกิจไทยก็ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมมาเป็นเวลาอันยาวนานเกษตรกรควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้มากยิ่งขึ้น เพราะเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังพระราชดำรัสที่ว่า “เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับภาคเกษตรมาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้างความเจริญต่างๆ เป็นรายได้จากการเกษตรส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า ความเจริญของประเทศต้องอาศัยความเจริญของการเกษตรเป็นสำคัญ และงานทุก ๆ ฝ่ายจะดำเนินก้าวหน้าไปได้ก็เพราะการเกษตรของเราเจริญ...” จากพระราชดำรัสดังกล่าว พระองค์ทรงแสดงให้เห็นว่าเมืองไทยจะนำอยู่หากพัฒนาประเทศโดยใช้การเกษตรเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ (สมจิต โยธะคง. 2555) และในช่วงการพัฒนาประเทศตามแนวทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 โดยสาระสำคัญของกรอบแนวคิดในการพัฒนา ยังคงนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักนำทาง ในการพัฒนาและบริหารประเทศ เน้นคนเป็นศูนย์กลางพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและผลักดันการประยุกต์ ใช้ปรัชญาดังกล่าว เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอาชีพมั่นคง รายได้เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ ควบคู่ไปกับการให้ความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคภายใต้ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (สำนักงานเศรษฐกิจเกษตร. 2555)

ดังนั้นการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสามารถช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นได้ กรมส่งเสริมการเกษตรจึงมีหน้าที่สำคัญในด้านส่งเสริม และสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ความสามารถทางการเกษตรที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพการเกษตร เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรกลุ่มหนึ่งที่มีความน่าสนใจ ซึ่งได้มีการรวมตัวกันของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลใน ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อระดมความคิดเห็น แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมมือกันในการพัฒนาอาชีพการเกษตรของตน มีการสนับสนุนกิจกรรมการออม และร่วมกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลได้รับการอบรมนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ และเริ่มพัฒนาสวนไม้ผลของตนให้ดีขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นทุกปี ในเรื่องของช่องทางการตลาดก็จะเป็นเรื่องง่ายไม่ต้องไปวิ่งขายเอง เนื่องจากได้รับการรับรองสินค้าที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ จึงทำให้มีผู้บริโภคสนใจจะเข้ามาหาซื้อที่สวนของเกษตรกรเอง ทำให้มีเกษตรกรจากตำบลข้างเคียงเกิดความสนใจและมาสมัครสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลขยายใหญ่ขึ้นเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนมากและเป็นกลุ่มธรรมชาติที่มีการ

ดำเนินงานมาตลอดและยังไม่ล่มสลาย ซึ่งกลุ่มที่มีการก่อตั้งมานานกว่า 21 ปี นับได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความเข้มแข็ง และมีการพัฒนาขึ้นทุก ๆ ปี และในการประกวดต่างๆของงานวันเกษตรจังหวัดปราจีน สมาชิกในกลุ่มสามารถได้รับรางวัล ในการประกวดทุเรียนคุณภาพของจังหวัดปราจีนบุรี เกษตรกรดีเด่นสาขาทำสวน ในปี 2557 และกลุ่มยังได้รับรางวัลการกำจัดศัตรูพืชยอดเยี่ยมของจังหวัดในปี 2558 สมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่มส่วนใหญ่สามารถได้รับการรับรองสวนที่ได้มาตรฐานและได้รับการรับรองสินค้าที่ดีและมีคุณภาพกว่า 80 เปอร์เซนต์ กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล หมู่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จึงนับว่าเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานความเป็นมาของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล และความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับกลุ่มหรือเป็นแนวทางให้กับกลุ่มอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อไปส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of the Study)

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานภายในกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

1.3.1 เพื่อเป็นข้อมูลให้กับกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล หมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ในการปรับปรุงหรือส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จยิ่งขึ้น

1.3.2 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มไม้ผลกลุ่มอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ในด้านความเป็นมา ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2558 – พฤษภาคม พ.ศ.2559

1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

ความสำเร็จ หมายถึง การพึ่งพาตนเองได้และการดำเนินงานเป็นระยะเวลายาวนานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

ปัจจัยความสำเร็จ หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ ปัจจัยด้านสมาชิก ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(Literature Review)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายและแนวคิดทฤษฎีกลุ่ม
- 2.2 ความหมายและแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ
- 2.4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและแนวคิดทฤษฎีกลุ่ม

2.1.1 ความหมายของกลุ่ม

จากการศึกษาความหมายของกลุ่มมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของ คำว่า “กลุ่ม” ไว้หลายความหมายซึ่งคล้ายคลึงกัน ดังนี้

จิตติ มงคลชัยอรัญญา (2538) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับกลุ่มว่าเป็นการรวมพลังของคนจำนวนหนึ่งเพื่อแก้ไขปัญหาที่ประสบอยู่หรือร่วมกันกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่ง เพื่อให้ได้รับประโยชน์ตามที่ตนและกลุ่มของตนปรารถนา

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539: 414) สรุปความหมายของกลุ่มไว้ว่า “กลุ่ม” หมายถึงบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในการดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายร่วมกัน

กลุ่ม หมายถึง ระบบสังคมที่เกิดขึ้นจากบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปเข้ามารวมตัวกัน เพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยไม่ได้กำหนดขอบเขตของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกว่าจะใกล้ชิดและช่วยเหลือกันเพียงใด การรวมกลุ่มงานจะพิจารณาที่ความสำเร็จของเป้าหมายเป็นสำคัญ (ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. 2546: 10)

กลุ่ม หมายถึง การรวมตัวของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปแล้วมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอย่างสม่ำเสมอในช่วงเวลาหนึ่ง มีบรรทัดฐานร่วมกัน และมีเอกลักษณ์เดียวกัน คนเหล่านี้จะมีการรับรู้ในตนเองว่า พวกเขาขึ้นต่อกันและกันในอันที่จะปฏิบัติการเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันของเขาเหล่านั้น (สิทธิโชค วรรณสันติกุล. 2546: 228)

วิจิตร เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2554) ได้สรุปความหมายของคำว่ากลุ่มในทางจิตวิทยาไว้ว่า กลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกันโดยมีการติดต่อสัมพันธ์กัน หรือปฏิสัมพันธ์

กันและมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และความสัมพันธ์นี้ จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มอยู่ร่วมกันได้ในระดับที่พอดี

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า กลุ่ม หมายถึง การมีบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมารวมตัวกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกันที่จะทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน และมีความสัมพันธ์ที่กระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

2.1.2 ประเภทกลุ่ม

ประเภทของกลุ่มสามารถแบ่งได้หลากหลายโดยมีแบ่งประเภทของกลุ่มไว้ดังนี้

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546) ได้แบ่งกลุ่มออกได้ 2 ประเภทคือกลุ่มแบบเป็นทางการ (Formal Groups) กับกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ (Informal Groups) กลุ่มแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้

1. กลุ่มแบบเป็นทางการ หมายถึง กลุ่มที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากผู้มีอำนาจและมีกฎระเบียบรองรับอย่างถูกต้องเช่นคณะวิชาสาขาวิชาสโมสรนักศึกษาและคณะกรรมการต่างๆ เป็นต้น

2. กลุ่มแบบไม่ทางการ หมายถึง กลุ่มที่รวมตัวกันขึ้นโดยไม่ได้ระบุอยู่ในโครงสร้างตามงานในหน้าที่แต่รวมตัวตามธรรมชาติความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมักเป็นกลุ่มที่มีสมาชิกจำนวนไม่มากมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดติดต่อกันบ่อยและง่ายเช่นกลุ่มเพื่อนที่เรียนในวิชาเดียวกันกลุ่มที่ชอบเล่นกีฬาชนิดเดียวกันกลุ่มสังสรรค์วันสุดสัปดาห์ เป็นต้น

กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร (2541) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มในระบบส่งเสริมการเกษตรเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. กลุ่มที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร (นิติบุคคล) สมาคมอาชีพการเกษตร กลุ่มเหล่านี้จัดเป็นกลุ่มระดับทุติยภูมิ

2. กลุ่มที่ไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล แต่เป็นกลุ่มระดับทุติยภูมิเช่นเดียวกัน คือเป็นกลุ่มที่มีกฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนทิศทางเดียวกัน เป็นเครือข่ายทั่วประเทศ ละชั้นทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มพืชเศรษฐกิจที่ได้มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มและขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตรแล้ว เช่น กลุ่มยาง กลุ่มสับปะรด

3. กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรนั้นเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นเฉพาะกิจเฉพาะฤดูกาลตามธรรมชาติ ยังไม่มีกฎเกณฑ์ระเบียบที่แน่นอนตายตัว เป็นกลุ่มระดับปฐมภูมิ การรวมตัวยังไม่เหนียวแน่นยาวนานอาจเป็นระยะสั้นๆ เฉพาะกิจหรือเฉพาะฤดูกาล เช่น กลุ่มปลูกผัก กลุ่มปลูกแตงโม่ง ฯลฯ เป็นต้น

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่ากลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลเป็น กลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตร ประเภทกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ มีการรวมตัวกันขึ้นโดยไม่ได้ระบุอยู่ในโครงสร้างตามงาน รวมตัวตามธรรมชาติความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

2.1.3 โครงสร้างของกลุ่ม

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546) กล่าวว่า โครงสร้างของกลุ่มประกอบด้วยเป้าหมาย ของกลุ่ม สถานภาพและบทบาท และบรรทัดฐาน

1. เป้าหมายของกลุ่ม (Goal) เป้าหมายคือสิ่งที่กลุ่มจะต้องพยายามทำให้บรรลุให้ได้

2. สถานภาพและบทบาท (Status and Role) สถานภาพ (Status) คือตำแหน่ง (Position) ที่ต้องรับผิดชอบได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่าใครต้องทำงานอะไรส่วนไหนของเป้าหมายของกลุ่ม เช่น พี่น้องหัวหน้ากลุ่มฝ่ายขาย ฯลฯ ทำให้เกิดความเป็นระบบและง่ายต่อการหาสมาชิกผู้ที่มีความชำนาญและถนัดในงานนั้นเข้ามาทำ

บทบาท (Role) หมายถึงการทำหน้าที่หรือการแสดงพฤติกรรมตามสถานภาพที่ได้รับซึ่งกลุ่มอาจมีการกำหนดหรือความคาดหวังให้สมาชิกกระทำหรือแสดงพฤติกรรมประจำตำแหน่งหรือสถานภาพซึ่งเรียกว่าบทบาทตามความคาดหวัง (Role Expectation) เช่น หัวหน้าควรแสดงพฤติกรรมคือเป็นผู้สั่งการตัดสินใจ เป็นต้น ขณะเดียวกันตัวผู้ดำรงตำแหน่งก็มีความคาดหวังในบทบาทที่ตนครอบครองถ้าสองบทบาทนี้สอดคล้องตรงกันจะช่วยลดปัญหาความขัดแย้ง แต่ถ้าเกิดความไม่สอดคล้องกันอาจจะก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันอันจะนำไปสู่ปัญหาความขัดแย้งและการแตกสลายของกลุ่มได้ในที่สุด

3. บรรทัดฐาน (Group Norms) บรรทัดฐานเป็นกฎเกณฑ์หรือข้อตกลงทั่วไป แบบไม่ทางการของกลุ่มที่ใช้เพื่อกำหนดควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกกลุ่มต่าง จากกฎระเบียบขององค์กรในแง่ที่มีความไม่เป็นทางการและไม่ได้ระบุเป็นลายลักษณ์อักษรเช่น การกำหนดชุดเครื่องแบบหรือการแต่งกายของบริษัทกำหนดว่าการมาสายหรือการขาดงานแค่ไหนที่อยู่ในวิสัยพอรับได้ บรรทัดฐานอาจอยู่ในลักษณะที่เป็นข้อควรปฏิบัติ (Prescriptive) เช่น พฤติกรรมอะไรบ้างที่พนักงานควรปฏิบัติหรืออาจอยู่ในลักษณะเป็นข้อห้ามปฏิบัติ (Proscriptive) ซึ่งได้แก่พฤติกรรมใดบ้างที่ควรละเว้น

2.1.4 การดำเนินงานกลุ่ม

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2546) กล่าวว่า เมื่อกลุ่มได้กำเนิดขึ้นมาแล้วจะทำอย่างไร กลุ่มจึงจะยังคงเป็นกลุ่มอยู่อย่างมีความหมาย คือ สมาชิกกลุ่มยังมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และทุกคนในกลุ่มยังคงกระทำกิจกรรมมุ่งสู่วัตถุประสงค์ของกลุ่มได้อย่างประสิทธิภาพ และทุกคนพอใจในการทำงานร่วมกัน

องค์ประกอบในการดำเนินงานกลุ่ม

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม
2. ข้อตกลงร่วม หรือกฎระเบียบข้อตกลง จะอยู่กันอย่างไร คือแต่ละคนจะกระทำหน้าที่อะไรบ้าง ใครจะเป็นผู้นำ ใครจะเป็นผู้ตาม มีกติกาอะไรบ้างที่จะทำให้การมาอยู่รวมกันเป็นกลุ่มนั้นเป็นไปด้วยความเรียบร้อย กฎระเบียบคือสิ่งที่กำหนดขึ้น เพื่อให้บุคคลในกลุ่มยึดถือปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ โดยจะบอกไว้อย่างชัดเจน ในสถานการณ์นั้นๆแต่ละคนในกลุ่มควรปฏิบัติอย่างไร ทั้งยังกำหนดไว้ด้วยว่า บุคคลใดละเว้น หรือ ละเมิดจะต้องถูกลงโทษอย่างไร

3. การวางแผน คือ การวางรูปแบบภาระที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ด้วยการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีที่สุดไว้ล่วงหน้าและเชื่อว่าจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้

4. ดำเนินงานตามแบบ เช่น การประชุมสมาชิก การถ่ายทอดความรู้ การรับรู้ การบันทึก และ การจัดทำบัญชี

5. พัฒนาผู้นำและสมาชิกให้มีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกัน
6. การประเมินผล โดยกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม
7. การขยายผล เมื่อดำเนินการสำเร็จแล้วควรขยายผลในด้าน

- การรับสมาชิกเพิ่ม
- การขยายกิจการเพิ่ม
- การรวมตัวกันกับกลุ่มอื่นที่มีปัญหาและความต้องการคล้ายคลึงกัน
- การที่ต้องมีผู้แทนของกลุ่มในแนวตั้ง เช่น กรรมการกลาง สมาคม ชมรม ฯลฯ

2.1.5 กระบวนการจัดตั้งกลุ่ม

ซีฟสุมน รัชสยามธร (2545) กล่าวว่า ในการจัดตั้งกลุ่มนั้น อาจเริ่มจากความต้องการของชาวบ้าน หรือจากการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งในการจัดตั้งกลุ่มนั้นจะต้องสนองความต้องการโดยส่วนรวมของกลุ่มมิใช่ตอบสนองความต้องการของคนใดคนหนึ่ง กระบวนการจัดตั้งกลุ่มแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1. ระยะเตรียมตัว (Preparatory Phase) เป็นระยะที่เจ้าหน้าที่รัฐ หรือ หน่วยงานได้ไปพบปะพูดคุยกับชาวบ้านเป็นรายบุคคลและชี้แจงให้เห็นความจำเป็นในการรวมกลุ่ม มีการนัดหมายประชุมร่วมกันและเริ่มต้นกิจกรรมต่างๆ เป็นระยะทำให้ชาวบ้านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

2. ระยะตั้งตัว (Setting-Down Phase) ระยะนี้ขึ้นอยู่กับความสำเร็จระยะแรก ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้ทราบว่าชาวบ้านต้องการอะไรควรดำเนินการในทิศทางใด ระยะนี้จะมีการวางแผนในการดำเนินกิจกรรมใหม่ๆของกลุ่ม บทบาทของเจ้าหน้าที่ระยะนี้คือให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องแก่ชาวบ้านทั้งรายบุคคลและกลุ่ม รวมถึงให้ชาวบ้านรู้จักตนเองมากขึ้น

3. ระยะอยู่ตัว (Stabilization Phase) ระยะนี้มีความมั่นใจและความมั่นคงของกลุ่มสมาชิกมากขึ้น มีโครงสร้างและรูปแบบของการดำเนินการที่แน่นอน เจ้าหน้าที่รัฐจะสนับสนุนให้กลุ่มช่วยเหลือตนเอง และฝึกทักษะให้กลุ่มตามที่ต้องการ นอกจากนี้ระยะนี้ยังให้การศึกษาอบรมแก่ชาวบ้านทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

2.2 ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม ชักนำสนับสนุน และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

แสวง รัตนมมมงคลมาศ (2538) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมดำเนินการนอกจากนี้ยังหมายถึง การสนับสนุนทรัพยากรการบริหาร ดังนั้น การที่บุคคลจะมีส่วนร่วมในเรื่องใดๆ จะมีเหตุผล 3 ประการ คือ

1. มีจุดร่วมอุดมการณ์เดียวกัน
2. มีจุดร่วมผลประโยชน์
3. ยึดติดกับตัวบุคคล

จากจุดร่วมทั้ง 3 ข้อ จะมีอิทธิพลต่อความมั่นคงของกลุ่มต่างกันไปตามเหตุผลของจุดร่วม คือ จุดร่วมอุดมการณ์ การร่วมกันจะยังคงมีอยู่จนกว่าอุดมการณ์จะหมดไป จุดร่วมผลประโยชน์คงอยู่ตราบเท่าที่ ยังได้รับผลประโยชน์ และจุดร่วมบุคคลที่เป็นจุดร่วมยังอยู่ เมื่อวิเคราะห์จุดร่วมทั้ง 3 จะเห็นว่าจุดร่วม

ผลประโยชน์จะมีความเสี่ยงสูง เนื่องจากมีโอกาสขัดแย้งกันอยู่สูงมาก แต่ผลประโยชน์จะเป็นยุทธศาสตร์ที่ดีในการระดมเพื่อหาแนวร่วม แนวร่วมบุคคลก็จะมีลักษณะใกล้เคียงกับจุดร่วมผลประโยชน์ จึงนำมาเป็นจุดร่วมระดับที่ไม่ดี ส่วนจุดร่วมอุดมการณ์เป็นสิ่งไกลตัว แต่ถ้าการมีส่วนร่วมโดยจุดร่วมอุดมการณ์จะทำให้การมีส่วนร่วมเหนียวแน่นที่สุด ดังนั้น ควรเปลี่ยนจุดร่วมผลประโยชน์และจุดร่วมบุคคลให้เป็นจุดร่วมอุดมการณ์โดยเร็ว เพื่อให้มีการมีส่วนร่วมเหนียวแน่นขึ้น

การมีส่วนร่วม (Participation) คือ เป็นผลมาจากการเห็นพ้องกันในเรื่องของความ ต้องการ และทิศทางของการเปลี่ยนแปลงและความเห็นพ้องต้องกัน จะต้องมีการจูงใจ ความคิดริเริ่มโครงการ เพื่อการปฏิบัติ เหตุผลเบื้องต้น ของการที่มีคนมารวมกันได้ควรจะต้องมีการตระหนักว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมด ที่ทำโดยกลุ่มหรือในนามกลุ่มนั้น กระทำผ่านองค์กรตั้งนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงได้ (ยูพาพร รุปราม. 2545)

ยูพาพร รุปราม (2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้อีกความหมายหนึ่งว่า กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของ บุคคล แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2526) ได้แบ่งทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำและถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้ นำเป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้จะเน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบันเพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy) ทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแต่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้ นำเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางนโยบายอีกด้วย

2.2.3 ลักษณะการมีส่วนร่วม

พัฒน์ บุญรัตนพันธ์ (2517) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นวิธีการที่ประชาชนได้เข้าไปเกี่ยวข้อง โดยใช้ความพยายามหรือใช้ทรัพยากรบางอย่างส่วนตน การมีส่วนร่วมต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. มีประชากรเข้ามาเกี่ยวข้องในกิจกรรมการพัฒนา
2. ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตน เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่น เงินทุน วัสดุในกิจกรรมการพัฒนา

วุฒิชัย จำนง (2523) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมว่า มีสาเหตุมาจากความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์จึงทำให้ประชาชนมีความเต็มใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมทั้งความต้องการของชุมชน

2. ร่วมค้นหาสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขรวมทั้งลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่างนโยบายหรือแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรมเพื่อจัดและแก้ไข รวมทั้งสนองความต้องการของชุมชน

4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมปรับปรุงระบบการบริหารงาน พัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน

7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และ กิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และ ร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

กลุ่มหรือสถาบันเมื่อได้จัดตั้งขึ้นมาแล้วและได้ปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการและวัตถุประสงค์แล้ว มีทั้งที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จากการศึกษาปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จหรือไม่นั้นได้มีผู้อธิบายไว้ดังนี้

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา (2528) กล่าวถึงการทำงานของกลุ่มขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของบรรดาสมาชิกที่มีอยู่ในกลุ่มความร่วมมือร่วมใจในที่นี้ หมายถึง ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของสมาชิกกลุ่ม เมื่อกลุ่มได้ตัดสินใจทำอะไรลงไปแล้ว สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามการตัดสินใจของกลุ่ม กลุ่มซึ่งมีความร่วมมือสูงสมาชิกมีความคล่องตัวในการทำงานออกความเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกันส่งผลให้การปฏิบัติงานได้ผลและประสบความสำเร็จปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

สิน สือสวน (2530) ได้กล่าวว่าในการเสริมสร้างและพัฒนา กลุ่ม ในบางครั้งอาจเกิดปัญหาหรือข้อจำกัดในการพัฒนาความเข้มแข็งของกลุ่ม โดยองค์การชุมชนมักจะเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กที่มีโครงสร้างไม่เป็นทางการ ส่วนจะพัฒนาให้มีโครงสร้างอย่างเป็นทางการหรือไม่ขึ้นอยู่กับการพัฒนาของกลุ่ม โดยที่กลุ่มอาจจะยุติบทบาทลงเมื่อใดก็ได้ด้วยเหตุต่างๆดังนี้

1. กลุ่มดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด
2. กลุ่มไม่มีโอกาสที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. สมาชิกย้ายออกไปอยู่กลุ่มอื่น หรือสนใจประเด็นอื่น
4. สมาชิกแตกแยกออกไปและไม่มีสมาชิกใหม่
5. มีความขัดแย้งภายใน
6. ไม่มีทุน

ถวิล ธาราโกชน (2532) ได้กล่าวไว้ว่ากลุ่มใดจะดำเนินงานไปได้ดีมีความก้าวหน้าสมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องมีความร่วมมือกันเป็นอย่างดี เมื่อจุดมุ่งหมายของกลุ่มสามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกทุกคนได้มากที่สุด ซึ่งถ้าได้มากจนกระทั่งเรียกว่าจุดมุ่งหมายของสมาชิกก็ยิ่งนับว่าดี แต่โดยความจริงจะไม่มีจุดหมายของกลุ่มจึงมักเป็นพวกที่มีประโยชน์ตามจุดมุ่งหมายเพียงเล็กน้อยก็มักจะไม่ให้ความร่วมมือแบบขอไปที

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา (2533) กล่าวว่า กลุ่มที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องประกอบด้วยปัจจัย 3 อย่าง คือ

1. มีความเห็นร่วมกันในฐานะ (Status Consensus) คือ ทั้งกลุ่มตกลงเห็นชอบด้วยกันในฐานะสมาชิกทุกคนในกลุ่มถ้าหากเท่าไรทำให้เกิดประสิทธิภาพมากเท่านั้น

2. การได้บรรลุเป้าหมาย คือการที่สมาชิกกลุ่มมองเห็นว่ากลุ่มกำลังก้าวไปข้างหน้าอย่างน่าพอใจ และบรรลุเป้าหมายแล้วจะทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจมากขึ้นส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการดำเนินงานมากขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม หากสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มรู้สึกว่าคุณสมบัติของตนเองมีอิทธิพลในการมีสิทธิมีเสียงและได้เข้าร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมกลุ่มจะทำให้สมาชิกรู้สึกว่าคุณสมบัติของตนเองพยายามปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มมากขึ้น นอกจากนี้ เกรียงไกร ปัทมเรขา (2533) ยังได้กล่าวว่าการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มจะไม่มีหลักประกันว่าทุกกลุ่มจะประสบผลสำเร็จเสมอไป ปัญหาต่างๆของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงาน อย่างไรก็ตามหลักประกันขั้นต้นของความสำเร็จมักจะครอบคลุมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ กลุ่มจะต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่ชัดและเป็นวัตถุประสงค์ที่จะสามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้ นอกจากนี้แล้ววัตถุประสงค์ดังกล่าวที่รวมเอาวัตถุประสงค์ของสมาชิกเข้าไว้ด้วยกันและไปในทิศทางเดียวกันด้วย สมาชิกต้องมีระเบียบวินัย รู้จักกฎเกณฑ์และหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อกัน บรรยากาศในการทำงานจะต้องเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรมความสามัคคีของสมาชิกในกลุ่มจะช่วยเสริมสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของสมาชิก ช่วยเพิ่มบรรยากาศในการทำงานและลดความขัดแย้งต่างๆ ขวัญและกำลังใจของสมาชิกควรได้รับการเสริมสร้างเพื่อให้เกิดกำลังใจในการทำงาน การแบ่งงาน กำหนดขอบเขตของงานจะช่วยให้ทำงานไม่ซับซ้อนและป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีมจะช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ ความเป็นประชาธิปไตยจะต้องเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเครื่องรองรับในการทำงานและผู้นำต้องมีบทบาทสำคัญที่จะกระตุ้นและประสานงานของกลุ่ม

พิมาน วงศ์อภัย (2533) กล่าวถึงองค์ประกอบของกลุ่มที่ทำให้กลุ่มทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกล่าวถึงสมาชิกและกลุ่มว่า

1. สมาชิกยึดมั่นในอุดมการณ์ของกลุ่ม โดยพยายามปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละคนจนสุดความสามารถ เพื่อให้กลุ่มปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุอุดมการณ์ที่กำหนดไว้โดยที่แต่ละคนมีความรู้สึกรู้สีกว่าสมาชิกทุกคนมีความสำคัญต่อกันเท่าเทียมกัน

2. สมาชิกมีความรักดีต่อกัน ซึ่งแสดงออกโดยสมาชิกมีความซื่อตรงต่อกัน

3. สมาชิกได้ช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่มร่วมกันเพื่อสนองความต้องการของแต่ละคนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มที่กำหนดไว้

4. สมาชิกมีความไว้วางใจต่อกัน

5. สมาชิกมีความสามารถที่จะทำงานเป็นกลุ่มโดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะมีบทบาทความเป็นผู้นำหรือสมาชิกในกลุ่มก็ตาม

6. สมาชิกเชื่อในความสามารถของเพื่อนสมาชิก ว่าสามารถทำสิ่งที่เป็นไปได้ให้สำเร็จได้ ซึ่งมีแรงกระตุ้นให้สมาชิกพัฒนาตนเอง

7. สมาชิกพร้อมจะช่วยเหลือกันเสมอเมื่อถึงคราวจำเป็น สมาชิกพยายามช่วยเหลือเพื่อนจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

8. สมาชิกมีความมั่นใจในการตัดสินใจในการตัดสินใจด้วยตนเอง

9. กลุ่มมีบรรยากาศที่มีลักษณะให้ความสนับสนุนสมาชิกโดยเปิดโอกาสให้สมาชิกยอมรับข้อเสนอแนะ คำวิจารณ์ ข้อมูลและการติชมซึ่งกันและกันแล้วร่วมพิจารณาให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนร่วมของกลุ่ม

10. กลุ่มพยายามช่วยให้สมาชิกแต่ละคนในการพัฒนาตนเอง เช่น ให้สมาชิกมีโอกาสได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534) ได้อธิบายถึง การดำเนินงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินงาน 7 ประการ คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่มกับสมาชิก ผู้นำกลุ่มที่ดีมีความความปรารถนาอย่างจริงใจในการเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและตกลงใจร่วมกันในการดำเนินงาน ผู้นำกลุ่มต้องพร้อมที่จะเสียสละด้วยประการใดๆ ที่ควรและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มให้คำปรึกษาแนะนำทุกวิถีทางเพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้งานในหน้าที่ผู้นำกลุ่ม เพื่อสมาชิกคนอื่นๆ จะสามารถปฏิบัติงานต่อเนื่องได้ราบรื่นเมื่อระยะเวลาการปฏิบัติงานของผู้นำสิ้นสุดลง

2. พลังกลุ่ม กลุ่มต้องมีทิศทางการทำงานโดยแน่นอน สมาชิกมีความเข้มแข็ง มีความเสียสละในการทำงานให้กลุ่มสมาชิกมีความสุขในการทำงานร่วมกันมีความเห็นสอดคล้องกัน มีการสังสรรค์ต่อกันเป็นประจำ กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมาชิกกลุ่มที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และพลังความเหนียวแน่นของกลุ่มจะเพิ่มขึ้นได้ถ้ากลุ่มสามารถสนองความต้องการของสมาชิกได้มาก กลุ่มมีการร่วมมือกันระหว่างสมาชิก สมาชิกมีการยอมรับนับถือ และการเป็นสมาชิกมีความมั่นคงและปลอดภัย

3. คุณสมบัติของสมาชิก การกำหนดคุณสมบัติของสมาชิก มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพ และความมั่นคงของกลุ่ม โดยหลักการและความเป็นจริงในทางปฏิบัติ การกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มใดๆ นั้นจะตั้งเอาลักษณะกิจกรรม วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์แน่นแฟ้นในกลุ่มยิ่งขึ้น

4. ระเบียบปฏิบัติในการดำเนินกลุ่ม การมีระเบียบเท่ากับเป็นการกำหนดขั้นตอนแนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มคนหากขาดวินัยย่อมหมายถึงขาดทิศทางระบบความสัมพันธ์และการปฏิบัติต่อกัน ซึ่งในที่สุดสมาชิกก็จะไม่รู้หน้าที่ไม่รู้สิทธิและไม่รู้กาลเทศะในการปฏิบัติต่อกันในที่สุดก็จะเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มซึ่งหมายถึงความล้มเหลวของกลุ่มในอนาคต ระเบียบที่ดีจะต้องพร้อมเสมอที่จะปรับให้เข้ากับสถานการณ์แวดล้อมและข้อกำหนดที่บุคคลภายนอกกำหนดขึ้น

5. ระบบเกี่ยวกับการเงิน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่กลุ่มต่างๆ หลีกเลียงไม่พ้นก็คือปัญหาเกี่ยวกับการเงิน ซึ่งแตกต่างกันไปตามประเภท และสถานการณ์ของกลุ่มนั้นๆ อย่างไม่รู้จบ มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการเงินบางแบบอันเป็นที่ยอมรับทั่วไปดังนี้

5.1 งบประมาณที่จะจ่ายเพื่อการใดต้องคำนวณไว้ล่วงหน้าภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นแนวทางประมาณว่ารายจ่ายของกลุ่มจะมากน้อยเท่าใด

5.2 สมาชิกกลุ่มมีสิทธิที่จะรับรู้ควบคุมตรวจสอบรายการใช้จ่ายของกลุ่ม สิ่งที่สำคัญในเรื่องการเงินก็คือ จะต้องแสดงให้เห็นว่าเงินที่เขา จะให้กับกลุ่มนั้นจะมีผลก่อให้เกิดจำนวนเงินที่มากขึ้นในส่วนของเขาหรือของกลุ่มโดยรวม

6. การประชุมพบปะต้องมีวัตถุประสงค์อันเป็นที่ยอมรับระหว่างสมาชิกต้องแจ้งให้สมาชิกทราบล่วงหน้าเรื่องที่จะประชุม เพื่อการเตรียมตัวเสนอความคิดเห็น หลีกเลี่ยงการโต้เถียงกันโดยไม่จำเป็น ให้สมาชิกมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการประชุม และมีวิธีการควบคุมให้การประชุมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยสมความมุ่งหมาย

7. คณะกรรมการบริหารงานกลุ่ม เป็นปัจจัยอันสำคัญในประสิทธิภาพการดำเนินงานและความสำเร็จของกลุ่ม คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มนั้นควรมีจำนวนจำกัดและเหมาะสมกับความจำเป็น มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนตัวบุคคลผู้ทำหน้าที่กรรมการเพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้

พนม ลิ้มอารีย์ (2536) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของกลุ่ม ประกอบด้วย 7 ประการ คือ

1. การยึดเหนี่ยวกัน และผลผลิตกลุ่ม (Cohesiveness and Productivity) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จของกลุ่มในด้านการยึดเหนี่ยวกันนั้น คือ เป็นความภาคภูมิใจของสมาชิก ยอมรับปฏิบัติตามตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีการร่วมแรงร่วมใจกันฝ่าฝืนอุปสรรค เพื่อรวมกันในการอยู่รอดของกลุ่ม ในส่วนผลผลิตกลุ่ม หมายถึงผลงานที่กลุ่มได้รับการมีส่วนร่วมในการทำงานของสมาชิกกลุ่มซึ่งการยึดเหนี่ยวกันและผลผลิตของกลุ่มจะมีความสัมพันธ์กันอยู่เสมอ

2. ขนาดของกลุ่ม (Size) จะมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการทำงาน การยึดเหนี่ยวกันของกลุ่ม

3. จุดมุ่งหมายกลุ่ม (Group Goal) ถ้าไม่คลุมเครือ สมาชิกเข้าใจตรงกันสามารถสนองต่อความต้องการของสมาชิกแต่ละคน จะส่งผลสู่ความสำเร็จดังจุดมุ่งหมายกลุ่มที่ตั้งไว้

4. ค่านิยมและปทัสฐาน (Values and Norms) เป็นสิ่งที่สมาชิกกลุ่มปรารถนาต้องการพึงพอใจและเกี่ยวกับพฤติกรรมที่คาดหวังให้กลุ่มกระทำซึ่งความสำเร็จของกลุ่มย่อมขึ้นอยู่กับปทัสฐาน และค่านิยมที่สมาชิกแต่ละคนยึดถือร่วมกันอยู่ด้วย

5. ลักษณะสมาชิก (Membership) หมายถึง บุคลิกภาพของสมาชิกที่มารวมกันในแต่ละกลุ่ม จะส่งผลต่อแบบแผนทางพฤติกรรมของกลุ่ม และจะมีความสัมพันธ์กับผลผลิตและประสิทธิภาพของกลุ่มด้วย

6. ผู้นำ (Leader) จะมีส่วนร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของกลุ่มโดยตรง และลักษณะการดำเนินงานของผู้นำจะมีความสัมพันธ์กัน ผลผลิต รายได้ ความยึดเหนี่ยวกันของกลุ่ม

7. การสื่อสารภายในกลุ่ม (Communication) หมายถึงการที่สมาชิกภายในกลุ่มมีการติดต่อสื่อสารมีการเสนอข้อคิดเห็น เพื่อให้งานกลุ่มลุล่วง ประสบผลสำเร็จดังวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

มนัส ฮวดจิ่ง (2558) กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลไว้ดังนี้

2.4.1 ที่ตั้งของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองจวง 133/2 หมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

2.4.2 ประวัติการก่อตั้งกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

บ้านหนองจวง หมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ทำสวนผลไม้ขึ้น ช่วยกันระดมความคิดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมมือกันพัฒนาอาชีพของตน เพื่อแก้ไขปัญหาความอยากจน ที่เกิดจากต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช และสิ่งสำคัญคือผู้ผลิตและผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมีจำนวนมากทำให้ผลิตที่ได้มีสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง จึงได้รวมตัวกันแก้ปัญหาโดยการลดต้นทุนการผลิตแต่เพิ่มผลผลิตขึ้น โดยการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ซึ่งเริ่มจากกลุ่มที่มีสมาชิก 20 คน ได้รับการอบรมนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับสวนผลไม้ของตน จนได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคสนใจมาซื้อถึงสวนเอง โดยไม่ต้องหาตลาดได้ยากเหมือนแต่ก่อนและทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีชื่อกลุ่มแรกเริ่มว่า “กลุ่มการบริหารศัตรูพืช” ในปี พ.ศ. 2537 กลุ่มการบริหารศัตรูพืช ได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จนในปี พ.ศ.2539 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีการให้คำแนะนำสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนกับกลุ่ม และเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล” กลุ่มไม่ได้มีการจดทะเบียนเพราะกลุ่มเป็นกลุ่มธรรมชาติ กลุ่มได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีสมาชิก 141 คน คณะกรรมการกลุ่มได้มีการจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกัน และมีการจัดการประชุมประจำเดือนทุกเดือนมาตลอด และกลุ่มยังได้เป็นแหล่งที่ศึกษาดูงานจากภายนอกอีกด้วย จนบัดนี้ทำให้กลุ่มมีระยะเวลาการดำเนินงานมากกว่า 21 ปีแล้ว

4.2.3 รางวัลที่ได้รับ

4.2.3.1 รางวัลกลุ่ม

รางวัล ศูนย์กำจัดศัตรูพืชดีเด่น ประจำปี 2558 ของจังหวัดปราจีนบุรี

4.2.3.2 รางวัลบุคคล

1. GAP (Good Agriculture Practices) ดีเด่น ระดับเขต ประจำปี 2555
2. รางวัลเกษตรกรดีเด่น สาขาทำสวน ประจำปี 2557 ของจังหวัดปราจีนบุรี
3. รางวัลการประกวดทุเรียนคุณภาพ ประจำปี 2557 ของจังหวัดปราจีนบุรี

4.2.4 เครื่องหมายมาตรฐานรับรอง

1. GAP (Good Agriculture Practices) การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และเหมาะสม สำหรับพืช
2. Q (Quality) เครื่องหมายรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ท่อนจันทร์ วงศ์วงพรหม (2540) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านสว่าง ตำบลศรีสว่าง อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสว่าง ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สมาชิกมีความสามารถ เป็นผู้ที่มีอายุ 50-60 ปี ซึ่งมีประสบการณ์มากนำมาใช้ได้เต็มที่ สมาชิกมีทักษะความชำนาญเฉพาะ ไม่มีตำแหน่งอื่นในหมู่บ้าน จึงมีเวลาให้กิจกรรมกลุ่ม มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีทัศนคติดีต่อกลุ่ม มีการกระจายบทบาทหน้าที่ ทำให้ผลงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของกลุ่มสามารถพึ่งตนเองได้ มีการจัดการด้านตลาด รายได้จุนเจือครอบครัวได้ ผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถ ใจกว้าง และเสียสละ รวมทั้งมีลักษณะการทำงานกลุ่มแบบร่วมมือร่วมใจกัน

3. ปัจจัยทางด้านระบบงาน ได้แก่ ได้รับการฝึกอบรมความรู้ การสนับสนุน การปฏิบัติงานจากเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและเอกชน การรับข่าวสารความรู้ด้านวิชาชีพผ่านเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีการติดตามและนิเทศอย่างต่อเนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเดือนละครั้ง

จิตรกร พงศดิลก (2544) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ในอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพาราส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 48 ปี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 44 ไร่ มีผลผลิตยางพาราเฉลี่ย 109 กิโลกรัม/วัน มีรายได้จากการทำสวนยางพาราเฉลี่ย 56,566 บาท/ปี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 7.39 ปี เหตุผลของการร่วมกลุ่มเพราะมีความต้องการด้านสินเชื่อมากที่สุด และร้อยละ 86.80 มีสถานะเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆด้วย

ปัจจัยที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ระยะเวลาการจัดตั้งกลุ่ม ผู้นำและกรรมการกลุ่ม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม การเปิดรับข่าวสารของกลุ่ม ลักษณะของสมาชิกกลุ่ม บรรยากาศภายในกลุ่ม การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม และการตัดสินใจร่วมกันในกลุ่ม ปัญหาในการดำเนินงาน คือ สมาชิกกลุ่มยังขาดความรู้เกี่ยวกับการดำเนินของกลุ่ม ดังนั้น ควรมีการจัดฝึกอบรมจากเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการทางการเกษตร ให้แก่สมาชิกกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ

เทียมหทัย ไชยจันทร์ (2544) ได้ทำการศึกษา ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดขอนแก่น พบว่าความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านการตอบสนองความต้องการของสมาชิก เพราะทำให้กลุ่มได้รับเงินปันผล และมีงานทำตลอดทั้งปี เป็นการสร้างรายได้ให้กับสมาชิก

2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยสมาชิกกลุ่มให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการประชุม หรือปรึกษาหารือกันในเรื่องต่าง ๆ ในกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ เป็นการได้รับการถ่ายทอดความรู้ และวิชาการ การให้คำปรึกษา การฝึกอบรมให้กับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

4. ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งมีการทำบัญชีรายรับรายจ่าย มาตรการตรวจสอบบัญชีรวมการแจ้งข่าวสารให้กับสมาชิกได้ชัดเจน

กิติพงศ์ เฉลิมกิจ (2547) จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงยอง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีประเด็นที่พบจากการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มในระดับปานกลาง คงมีเฉพาะการมีส่วนร่วมงานประชุมประจำปีของกลุ่มเท่านั้นที่สมาชิกมีส่วนร่วมในระดับมาก ดังนั้นผู้ทำหน้าที่กรรมการ และสมาชิกชั้นนำควรสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานกลุ่ม และเข้าไปมีส่วนร่วมรับการฝึกอบรมจากเจ้าพนักงานส่งเสริมที่จัดขึ้นให้มากกว่าเดิม

2. ปัจจัยด้านการบริหารและการดำเนินธุรกิจ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเห็นว่าการจัดการและดำเนินธุรกิจของกลุ่มอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น คงมีเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของกลุ่มประเด็นเดียวที่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าโดยเฉพาะกรรมการกลุ่มต้องดำเนินการปรับปรุงหรือสร้างวิธีการบริหารและดำเนินงานของกลุ่ม

3. ปัจจัยด้านความพึงพอใจผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่ม สมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีความพึงพอใจผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำเนินงานของกลุ่มในระดับมาก แต่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการให้ผลตอบแทนแต่ละด้านเพื่อสร้างความพึงพอใจกับสมาชิก

4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สมาชิกกลุ่มแม่บ้านมีความพึงพอใจการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรให้การสนับสนุนแก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทอผ้า

วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547) การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นการศึกษาโดยเปรียบเทียบจากกรณีตัวอย่างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 กลุ่ม มีรูปแบบการดำเนินงานภายใต้การบริหารงานและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้กำหนดโครงสร้างและรูปแบบการบริหารงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อสู่เป้าหมายที่แต่ละกลุ่มได้ตั้งเอาไว้ โดยมีปัจจัยหลักที่สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน โดยมีการวางโครงสร้างการดำเนินงานของกลุ่มไว้อย่างชัดเจน มีการแบ่งฝ่ายคณะกรรมการดำเนินงานไว้ตามหลักกิจกรรมการดำเนินงานของกลุ่ม ปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ผู้นำมีความพร้อมที่จะเสียสละและความพร้อมที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆให้เกิดขึ้น ผู้นำที่ดีต้องมีจุดมุ่งหมาย และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ ปัจจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน มีส่วนร่วมในการคัดเลือกประธานและคณะกรรมการ มีส่วนร่วมในการถือหุ้นซึ่งมีส่วนสำคัญในการระดมทุน ร่วมกันตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงาน ปัจจัยเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก ปฏิสัมพันธ์หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ หรือบุคคลอื่น ปฏิสัมพันธ์นี้จะมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวสมาชิก สมาชิกต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่ม ซึ่งสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อให้เกิดผลต่อกลุ่ม ปัจจัยด้านการบริหาร การดำเนินการอย่างโปร่งใสสามารถตรวจสอบการบริหารงาน ได้ตลอดเวลา และปัจจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร การรับรู้ข่าวสารให้ครบคลุม ทั้งเรื่องภายในกลุ่มและ นอกกลุ่ม ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดของแนวคิดการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนนั้นก็คือ หลักแห่งการพึ่งตนเอง ของชาวบ้าน นอกจากนี้ในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมยังต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจ และความเป็นน้ำ หนึ่งใจเดียวกันจากชาวบ้านเป็นสำคัญ

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า การดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนที่ดีนั้น มักเริ่มต้นจากกิจกรรม โดยการมีส่วนร่วมจากชาวบ้านในชุมชน มีการกำหนดรูปแบบและแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน การ ร่วมกันเป็นเจ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการร่วมสะสมทุน การออมทรัพย์และการสร้างกระบวนการ เรียนรู้จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันของชาวบ้าน โดยมุ่งเน้นที่จะนำไปสู่การพัฒนาทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของชาวบ้านเป็นหลัก เมื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเกื้อหนุนซึ่งกันและ กันได้แล้วจะเป็นการสร้างฐานรากทางเศรษฐกิจของชุมชนและนำไปสู่การมีเศรษฐกิจในภาพรวมของ ประเทศที่มั่นคงต่อไป

ณัฐธิดา ศิริวรเวทย์ (2556) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภทผ้าไหม ทอยกดอกกรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าไหมไทยอัญชลี ตำบลเตาปูน อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จากการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยด้านการจัดการองค์กร ปัจจัยการผลิต ปัจจัยทางด้านการตลาด และปัจจัยด้านการเงิน พบว่า กลุ่มสตรีทอผ้าไหมไทยอัญชลี เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างดีมาก เพราะมีผู้นำกลุ่มที่เป็นที่ ยอมรับของสมาชิกภายในกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความ กระตือรือร้น ส่วนสมาชิกกลุ่ม เข้า มามีส่วนร่วมในการประชุมหารือแสดงความคิดเห็นอย่าง สม่าเสมอ และให้ความร่วมมือตาม ความสามารถ อีกทั้งทราบถึงระเบียบข้อบังคับและมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความชำนาญในการผลิต อยู่ในระดับดีมาก มีแหล่งวัตถุดิบทางความคิดที่ดี จึงทำให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้เป็นอย่างดี จนทำให้ทางร้านได้รับการขึ้นทะเบียนหรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งได้รับรางวัลต่างๆ ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการตลาดไม่มีปัญหา เนื่องจากสินค้ามีคุณภาพ คือ มีสีสันทสวยงาม มีความ ละเอียดประณีต มีการกระจายสินค้าไปถึงผู้บริโภคจากหลากหลายทาง และมีการตั้งราคาที่เหมาะสมเมื่อ เปรียบเทียบกับต้นทุน ส่วนด้านการเงิน ทางกลุ่มไม่มีปัญหาในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียนเพราะทางกลุ่มมี คำสั่งซื้อจากลูกค้าอยู่ตลอดทั้งปีจึงทำให้ทางกลุ่มมีเงินทุนหมุนเวียนมากพอในการดำรงอยู่ของกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา
(Research Methodology)

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน 6 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

- นายเฉลิม อารีย์ เกษตรอำเภอเมืองปราจีนบุรี
- นายมนัส ฮวดจิ่ง ประธานกลุ่ม
- นายทวีป พิกุลแก้ว รองประธาน
- นางวาสนา ปานทอง เลขานุการ
- นายจรัญ พิกุลแก้ว เภรัญญิก
- นายโยธี จันทร์เรือง กรรมการ

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรคือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวนทั้งหมด 141 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 104 คน โดยวิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ดังนี้ (ธำนิษฐ์ ศิลป์จารุ. 2548)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{141}{1 + 141(0.05)^2}$$

$$n = 104$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง N = จำนวนประชากรทั้งหมด e = 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3.2 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 2 แบบ คือ

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยมีประเด็นคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เกษตรกรที่รับผิดชอบกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ประธาน และคณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มและศึกษาปัจจัยที่กลุ่มคิดว่ามีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มจากนั้นนำข้อมูลไปศึกษาเชิงปริมาณโดยการสร้างแบบสอบถามเพื่อพิสูจน์ว่าปัจจัยที่กลุ่มคิดเป็นความคิดเห็นของสมาชิกด้วยหรือไม่ต่อไป

2. แบบสอบถามปลายปิด (Close-Ended Question) ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรที่เป็นสมาชิกทั่วไปของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลจำนวน 104 คน แบบสอบถามปลายปิด มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกลุ่ม

3.2.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือช่วยจดบันทึก คือ สมุดจดบันทึก ปากกา ไว้สำหรับจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2. เทปบันทึกเสียงและกล้องถ่ายรูป เพื่อเก็บภาพในการทำกิจกรรมที่สำคัญต่างๆ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

3.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วนมีดังนี้

ส่วนที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อไปยังประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ประธาน คณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาทำแบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 ใช้แบบสอบถามในเก็บข้อมูลมีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อไปยังประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ให้กลุ่มตัวอย่าง 104 คน ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

3.3 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การจดบันทึก และภาพถ่าย โดยข้อมูลจะผ่านการตรวจสอบที่สมบูรณ์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งเป็นรูปแบบของการพรรณนาเพื่อที่จะสร้างแบบสอบถามในขั้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้ค่าทางสถิติอธิบายผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิก สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ 1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ความถี่ (Frequency)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ วิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยวิธีการของลิเคิร์ท Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) คะแนนที่กำหนดให้กับข้อคำถามที่เป็นมาตราส่วนประเมินค่า มีดังนี้

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1

กำหนดเกณฑ์แปลค่า ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเห็น
1.00 - 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	เห็นด้วยน้อย
2.50 - 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
3.50 - 4.49	เห็นด้วยมาก
4.50 - 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด

และใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ 1. ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว ไปให้ประธานที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าเท่ากับ .929

บทที่ 4

ผลการศึกษา

(Results)

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เก็บรวบรวม และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาของกลุ่ม ปรับปรุงคุณภาพไม้ผล และศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานที่ยั่งยืนของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล ได้นำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

- 4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยความสำเร็จ
- 4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

การศึกษาค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี เป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม ประธานและคณะกรรมการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีผลการศึกษาดังนี้

4.1.1 ประวัติความเป็นมาของกลุ่ม

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลตั้งอยู่ที่หมู่บ้านหนองจวง หมู่ที่ 8 ตำบลดงขี้เหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี อาชีพส่วนใหญ่ของคนในหมู่บ้านนี้คือการทำสวนผลไม้ ชาวสวนจะทำสวนแบบสวนผสมจะมีการปลูกผลไม้หลายหลายชนิด เช่น ทุเรียน มังคุด เงาะ มะยงชิด มะปรางหวาน กระท้อน ลองกอง และไผ่ตง ในการทำสวนผลไม้จะมีปัญหา เรื่องของโรค แมลงต่างๆ จึงทำให้มีการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและรายได้ลดลง ซึ่งเป็นปัญหาที่คล้ายๆกันของชาวสวนและสิ่งสำคัญคือผู้ผลิตและผู้บริโภคจะได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมี ทำให้ผลผลิตที่ได้มีสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง จึงได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ทำสวนผลไม้ขึ้น เพื่อช่วยกันระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมมือกันพัฒนาอาชีพของตน แก้ปัญหาโดยการลดต้นทุนการผลิตแต่เพิ่มผลผลิตขึ้น โดยการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ซึ่งเริ่มจากกลุ่มที่มีสมาชิก 20 คน ได้รับการอบรมนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับสวนผลไม้ของตน จนได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคสนใจมาซื้อถึงสวนเอง โดยไม่ต้องหาตลาดให้ยากเหมือนแต่ก่อนและทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยมีชื่อกลุ่มแรกเริ่มว่า “กลุ่มจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน” ในปี พ.ศ. 2537 กลุ่มจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จนในปี พ.ศ.2539 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีการให้คำแนะนำ

ต่างๆในการรวมกลุ่มและสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้กับกลุ่ม 120,000 บาท จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล” กลุ่มไม่ได้มีการจดทะเบียนเพราะกลุ่มเป็นกลุ่มธรรมชาติ กลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีสมาชิก 141 คน เป็นเพศชาย 62 คน และ เพศหญิง 78 คน คณะกรรมการกลุ่มมีการจัดกิจกรรมการออมเพื่อให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกัน และมีการจัดการประชุมประจำเดือนทุกเดือนมาตลอด ทำให้กลุ่มมีอายุการดำเนินงานมานานกว่า 21 ปี และกลุ่มยังได้เป็นแหล่งที่ศึกษาดูงานจากภายนอก และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่จังหวัดปราจีนได้อีกด้วย

“กลุ่มนี้ตั้งมานานเป็น 20 กว่าปีแล้ว ช่วงแรกๆโน้นยังไม่มีคนมากขนาดนี้สมัยนั้นมีสมาชิกอยู่ 20 กว่าคน เวลาส่วนตัวกันประชุมจะรวมตัวกันที่บ้านของผมนเอง เราชาวสวนผลไม้ที่อยู่ละแวกเดียวกันมันจะมีปัญหาที่คล้ายๆกันก็เริ่มมีการรวมกลุ่มกัน เมื่อมีกลุ่มเราก็ได้มีการปรึกษาหารือช่วยเหลือกันมากขึ้นกว่าแต่ก่อนที่ต่างคนต่างทำต่างคนต่างอยู่ การรวมกลุ่มทำให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารต่อกันได้ดีและยังมีการช่วยเหลือจากกรมส่งเสริมเข้ามาให้ความรู้” (มนัส ฮวดจึง, สัมภาษณ์)

“สมาชิกที่อยู่ในกลุ่มได้เข้ารับการอบรมมีหน่วยงานจากทางรัฐบาลมาช่วยเหลือให้ข้อมูลในเรื่องการลดใช้สารเคมี เมื่อสมาชิกเข้าอบรมและก็ได้นำความรู้นั้นมาปรับใช้กับสวนผลไม้ของตนเอง พอเราอยู่กลุ่มนี้แล้วมีหน่วยงานเข้ามาให้ความช่วยเหลือมาสนับสนุนกลุ่ม เราก็มีความรู้เพิ่มเติมที่จะมาจัดการกับต้นไม้มของเราได้ เมื่อเราทำตามที่เขาแนะนำมาแล้วมันก็ดีขึ้น ทำให้คนอื่นๆเกิดความสนใจในกลุ่มของเราก็มาสมัครสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ” (ทวีป พิกุลแก้ว, สัมภาษณ์)

“กลุ่มนี้เป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกรที่เกิดขึ้นเองแบบธรรมชาติโดยมีการรวมตัวกันของเกษตรกรที่ทำสวนเหมือนกันมารวมตัวกัน ส่วนมากกลุ่มในลักษณะนี้จะเป็นกลุ่มที่มีขนาดเล็กแต่กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลนี้เป็นกลุ่มที่ใหญ่มากและเป็นกลุ่มที่มีการดำเนินงานมาตลอด” (เฉลิม อารีย์, สัมภาษณ์)

4.1.2 วัตถุประสงค์ของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

1. เพื่อลดการใช้สารเคมีของเกษตรกร
2. เพื่อนำเทคโนโลยีชีวภาพใหม่ๆมาใช้ในการเกษตร
3. เพื่อหาช่องทางการตลาดให้เกษตรกร

4.1.3 โครงสร้างองค์กรของกลุ่ม

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี นั้นมีหลักในการบริหารงาน โดยคณะกรรมการ 15 คน โดยมีโครงสร้างองค์กร (ดังภาพที่ 4.2) “การบริหารงานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลนั้นจะมีการบริหารงานโดยคณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้นโดยการยอมรับของสมาชิกเป็นการบริหารงานแบบทั่วๆไปมีการแบ่งหน้าที่โดยตำแหน่งที่ได้แต่งตั้งขึ้นให้แต่ละบุคคล”(มนัส ฮวดจิ่ง สัมภาษณ์) มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

นายมนัส ฮวดจิ่ง ตำแหน่ง ประธานกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

- เป็นประธานในที่ประชุม
- จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกับคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของสมาชิก
- กระจายข่าวสารต่างๆไปยังสมาชิก
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
- ปฏิบัติตามมติที่ประชุม

นายทวีป พิกุลแก้ว ตำแหน่ง รองประธาน มีหน้าที่ดังนี้

- ช่วยเหลือประธาน
- เป็นตัวแทนปฏิบัติหน้าที่เมื่อประธานไม่ว่างหรือติดธุระ
- ช่วยดูการเข้าประชุมของสมาชิก

นางวาสนา ปานทอง ตำแหน่ง เลขานุการ มีหน้าที่ดังนี้

- จัดทำรายงานการประชุมและจดบันทึกต่างๆ
- ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการและสมาชิก
- ปฏิบัติตามที่ประธานและที่ประชุมกลุ่มมอบหมาย

นายจรัญ พิกุลแก้ว ตำแหน่ง เหนรัญญิก มีหน้าที่ดังนี้

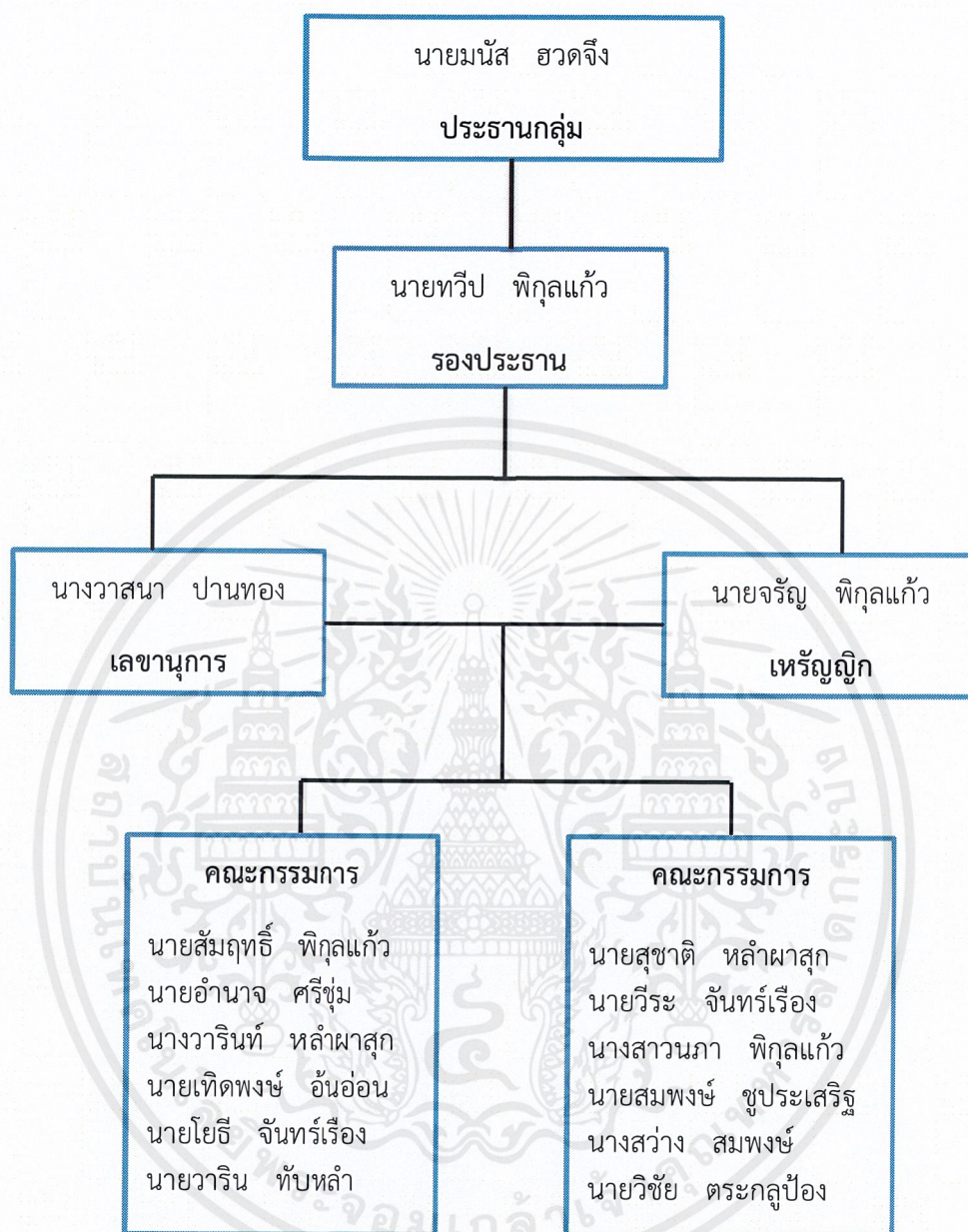
- จัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินของกลุ่ม
- เก็บรักษาเงินของกลุ่ม
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประชุมมอบหมาย

คณะกรรมการ มีหน้าที่ดังนี้

- ร่างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับกลุ่ม โดยความเห็นชอบของสมาชิกกลุ่ม
- จัดให้สมาชิกมาประชุม แสดงความคิดเห็นและวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม
- จัดให้มีบริการแก่สมาชิกในด้าน ปัจจัยการผลิต ข้อมูล ข่าวสาร และ โครงการต่างๆ
- ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ที่ใช้โครงสร้างของกลุ่มแสดง ดังภาพที่ 4.2

“การทำงานของกลุ่มเราไม่ได้มีความแน่นอนตายตัวว่าใครต้องปฏิบัติตามหน้าที่นั้นตลอด สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงหน้าที่กันได้ ส่วนมากเราจะอยู่กันแบบช่วยเหลือกันมากกว่า ใครว่างก็มาช่วยๆ ไม่ได้แบ่งแยก ทุกคนรู้หน้าที่ของตนเองดี ถ้าไม่ว่างจริงๆก็จะวานให้ช่วยกัน” (วาสนา ปานทอง สัมภาษณ์)

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.4 การดำเนินงานของกลุ่ม

4.1.4.1 สภาพการดำเนินงาน

กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีการดำเนินงานมาตลอดระยะเวลา 21 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความยั่งยืน และสามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ได้ เนื่องจากมีการแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการ สมาชิกมีการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี มีการประชุมกลุ่มเพื่อให้สมาชิกทุกคนได้ทราบข่าวสาร ความรู้ หรือเรื่องราวต่างๆ ให้กับสมาชิกทุกเดือน เช่น ปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิต ความต้องการของสมาชิก โครงการต่างๆที่เข้ามา ารยรับ-รายจ่าย เป็นต้น เพื่อจะได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

4.1.4.2 กิจกรรมของกลุ่ม

1. กิจกรรมการออม สมาชิกทุกคนจะต้องมีการออมเงินกับกลุ่ม โดยมีการออมเริ่มต้นคนละ 100 และไม่เกิน 500 บาท การออมเงินจะมีการออมทุกวันที่ 20 ของทุกเดือน มีการปันผลให้กับสมาชิกทุกปี โดยมีดอกเบียร้อยละ 3 ต่อปี และมีการปล่อยกู้ให้กับสมาชิก โดยมีดอกเบียเงินกู้ ร้อยละ 6 ต่อปี

2. การผลิตสารชีวภัณฑ์ เชื้อจุลินทรีย์ เชื้อแบคทีเรีย เช่น บิวเวอร์เรีย ไตรโคเดอร์มา เมตาโรเซียม เพื่อใช้ในกลุ่มเองและเพื่อจำหน่ายให้กับบุคคลอื่นที่สนใจ สามารถที่จะเข้ามาซื้อกับกลุ่มของเราได้

3. การประชุม เป็นกิจกรรมที่สำคัญของกลุ่ม การประชุมจะจัดทุกวันที่ 20 ของทุกเดือน เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ชี้แจง ให้ความรู้ เกี่ยวกับการดูแลสวนผลไม้ หรือถ้าสมาชิกมีปัญหาในการผลิตไม้ผลสามารถที่จะเสนอแก่ที่ประชุมได้ เพื่อที่จะได้หาทางออกและข้อแก้ไขร่วมกัน จะมีช่วงปิดเทอมของเกษตรกรกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล 3 เดือน คือ เดือนมีนาคม เมษายน พฤษภาคม เป็นช่วงที่เกษตรกร ดูแลการเก็บเกี่ยวผลผลิต และจะมีการหยุดการประชุมในช่วง 3 เดือนนี้

4.1.5 หน่วยงานที่สนับสนุน

- กรมส่งเสริมเกษตร เข้ามาช่วยในเรื่องของการจัดตั้งกลุ่ม โดยมีงบประมาณให้ 120000 บาท ให้ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ และ ออกแบบบรรณจุภัณฑ์
- กรมพัฒนาที่ดิน เข้ามาช่วยสนับสนุนและให้ความรู้เกี่ยวกับ สารชีวภัณฑ์ น้ำหมัก และสนับสนุนสารปรับปรุงดิน ปีละ 100 ตัน
- สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี ได้เข้ามาช่วยในเรื่องของการจัดการอบรมให้ความรู้ และการฝึกอบรมการจัดการแมลงวันผลไม้
- สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี ได้เข้ามาช่วยในเรื่องของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง วิเคราะห์ปุ๋ยสั่งตัด และศึกษาดูงานไม้ผล

4.1.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

จากการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลสรุปได้ว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านผู้นำ และคณะกรรมการ 2. ปัจจัยด้านสมาชิก 3. ปัจจัยด้าน

เจ้าหน้าที่ 4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก 5. ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน 6. ปัจจัยด้านการมีอุดมการณ์ร่วมกัน 7. ปัจจัยด้านกฎระเบียบและข้อบังคับกลุ่ม 8. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านผู้นำ และคณะกรรมการของกลุ่ม ผู้นำมีความเสียสละ ขยัน อดทน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก คอยนำความรู้ใหม่ๆ มาให้กับกลุ่มและสมาชิกอยู่เสมอ ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาที่ดีขึ้น

“ประธานเป็นคนมีความรู้ หัวเร็ว จะคิดจะทำอะไรก็รวดเร็ว เป็นคนที่เก่งสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ได้ดีมาก เรียนรู้ได้เร็ว” (ทวีป พิกุลแก้ว, สัมภาษณ์)

2. ปัจจัยด้านสมาชิก สมาชิกให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และปฏิบัติหน้าที่ได้ดี

“เกษตรกรที่เข้ามาในกลุ่มส่วนมากแล้วจะให้ความร่วมมือกันดีเวลามีปัญหาหรือมีเรื่องอะไรก็จะมาเข้าประชุม มาชี้แจงมาเสนอแนะ ให้กรรมการหรือให้กับประธานทราบ เวลาที่มีกิจกรรมก็จะเข้าร่วมรู้จักหน้าที่ของตนเอง” (เฉลิม อารีย์, สัมภาษณ์)

3. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ มีเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแล เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกลุ่ม มีความรู้ใหม่ๆ เข้ามาเสมอ และมีความสนใจต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม่ผล

“เจ้าหน้าที่ ที่เข้ามาให้ความสนใจในกลุ่มของเราดี มีปัญหาก็จะคอยช่วยประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ให้ น้อยครั้งที่จะได้ไม่เข้ามาร่วมประชุมประจำเดือน แต่ถ้ามีเรื่องด่วนอะไรเจ้าหน้าที่ก็จะนำมาแจ้งให้กับประธานกลุ่มทราบแล้วประธานจะนำข่าวสารมากระจายบอกสมาชิก” (ทวีป พิกุลแก้ว, สัมภาษณ์)

4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก สมาชิกในกลุ่มส่วนมากนั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมวางแผน ร่วมการคัดเลือกคณะกรรมการในการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ การตัดสินใจแก้ปัญหา

“การคัดเลือกสมาชิกคณะกรรมการจะให้สมาชิกยกมือยอมรับว่าจะให้บุคคลนี้จะเข้ามาเป็นสมาชิกหรือไม่ถ้ามีการยกมือยอมรับเกินครึ่งก็จะสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มได้และการคัดเลือกคณะกรรมการจะเลือกทุกๆ 4 ปี สมาชิกจะมีส่วนร่วมในการเลือกคณะกรรมการโดยการเสนอชื่อและออกเสียงในการเลือกคณะกรรมการ” (จรัญ พิกุลแก้ว, สัมภาษณ์)

5. ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน สมาชิกทุกคนจะร่วมกันทำกิจกรรมการออมและทางกลุ่มมีการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับสมาชิกทุกคน สมาชิกได้รับสวัสดิการในการจัดการสงเคราะห์ผู้เสียชีวิต มีการระดมทุนเพื่อซื้อปัจจัยการผลิต ทำให้สมาชิกซื้อปัจจัยการผลิตได้ถูกลงและยังเป็นแหล่งเรียนรู้ที่ดีให้กับกลุ่ม

“การรวมกลุ่มผลประโยชน์ที่ได้ร่วมกัน จะเป็นในเรื่องของเงินกู้ สมาชิกทุกคนสามารถที่จะกู้เงินภายในกลุ่มได้ กู้แล้วเราก็จะหักดอกเบี้ยเวลาส่งคืนจะได้ไม่ยุ่งยากเราก็จะส่งแค่เงินต้น การได้รับสวัสดิการในการจัดการสงเคราะห์ผู้เสียชีวิตสามารถที่จะช่วยเหลือได้ถึงบิดามารดาและบุตรของผู้เป็นสมาชิกเอง และบิดามารดาของภรรยาหรือสามีของตัวสมาชิก จะมีการระดมเงิน คนละ 100 บาท ต่อหนึ่งศพ” (ทวีป พิกุลแก้ว, สัมภาษณ์)

6. ปัจจัยด้านมีอุดมการณ์ร่วมกัน สามารถช่วยพัฒนาให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถทำให้สมาชิกลดการใช้สารเคมีและใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมีและได้รับการรับรองสวนที่ได้มาตรฐานและผลผลิตที่มีคุณภาพ

“สมาชิกส่วนใหญ่ที่เข้ามา ก็อยากที่จะหาวิธีที่ลดการใช้สารเคมีในสวนของตนเอง อยากให้สวนของตนได้มาตรฐาน เพราะเมื่อมีมาตรฐานก็จะทำให้ผลผลิตที่ออกมาได้คุณภาพและได้ราคาที่ดีด้วย” (วาสนา ปานทอง. สัมภาษณ์)

7. ปัจจัยด้านกฎระเบียบและข้อบังคับของกลุ่ม มีการกำหนดกฎระเบียบไว้อย่างชัดเจนสามารถจะให้สมาชิกปฏิบัติตามได้และยังมีความยืดหยุ่นให้แก่สมาชิกและกำหนดสอดคล้องกับวิถีชีวิต

“กฎระเบียบของกลุ่มก็ไม่ได้มีอะไรมาหลักๆคือการเข้าประชุมประจำเดือนต้องเข้าทุกครั้ง แต่ก็มีการยืดหยุ่นให้กับสมาชิกบ้าง” (โยธี จันทรเรือง. สัมภาษณ์)

8. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก กลุ่มได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

“การสนับสนุนจากภายนอก ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรอำเภอเมืองปราจีนเข้ามาบ่อยครั้ง เมื่อมีข่าวสารก็จะนำมาแจ้งให้ทราบ มีการจัดอบรมให้กับสมาชิกกลุ่มและมีการออกไปศึกษาดูงานภายนอก” (โยธี จันทรเรือง. สัมภาษณ์)

4.2 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลไม้ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

จากการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลไม้ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี จากเกษตรกรจำนวน 104 คนผลการศึกษามีดังนี้

4.2.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลไม้ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

จากการศึกษาสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลไม้ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรีพบว่า เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงมาก ร้อยละ 52.88 และเพศชาย ร้อยละ 47.12 โดยมีสมาชิกอายุ 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 51.93 รองลงมาคืออายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 31.73 และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 0.96 โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ร้อยละ 84.62 รองลงมาเป็นหม้าย ร้อยละ 8.65 และมีการหย่าร้างน้อยที่สุด ร้อยละ 2.88 ส่วนระดับการศึกษาจากการตอบแบบสอบถามสมาชิกภายในกลุ่มผู้ทำวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 72.12 รองลงมาคือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 19.23 และน้อยที่สุดคือปริญญาตรี ร้อยละ 0.96 ในส่วนของอาชีพหลักจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ของกรุ่มมีอาชีพหลักคือการทำเกษตรกรรม ร้อยละ 99.04 และน้อยที่สุดเป็นพนักงานเอกชน ร้อยละ 0.96 สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มมีจำนวนปีที่เป็สมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 57.69 รองลงมาอยู่ในช่วง 7-9 ปี ร้อยละ 24.04 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 4-6 ปี ร้อยละ 5.77 และการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆคิดเป็นร้อยละ 60.58 โดยเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 77.78 รองลงมาเป็สมาชิกสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 20.63 และเป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.76 (ตารางที่ 4.1)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิก

ลักษณะทั่วไป	จำนวน(n=104)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	49	47.12
หญิง	55	52.88
2. อายุ		
30-39 ปี	1	0.96
40-49 ปี	16	15.38
50-59 ปี	33	31.73
60 ปีขึ้นไป	54	51.93
3. สถานภาพการสมรส		
โสด	4	3.85
สมรส	88	84.62
หย่าร้าง	3	2.88
หม้าย	9	8.65
4. การศึกษา		
ประถมศึกษา	75	72.12
มัธยมตอนต้น	20	19.23
มัธยมตอนปลาย/ปวช.	3	2.88
อนุปริญญา/ปวส.	5	4.81
ปริญญาตรี	1	0.96
5. อาชีพ		
เกษตรกรกรรม	103	99.04
พนักงานเอกชน	1	0.96
6. ประสบการณ์		
1-3 ปี	13	12.50
4-6 ปี	6	5.77
7-9 ปี	25	24.04
10 ปีขึ้นไป	60	57.69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน(n=104)	ร้อยละ
7. เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆหรือไม่		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มอื่น	41	39.42
เป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ	63	60.58
สมาชิก ธ.ก.ส	49	77.78
สมาชิก สหกรณ์การเกษตร	13	20.63
สมาชิก กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	3	4.76
อื่นๆ	10	15.87

หมายเหตุ: อื่นๆ หมายถึง กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้าน,กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน

4.2.2 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านผู้นำและคณะกรรมการ

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.2) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านผู้นำและคณะกรรมการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านผู้นำและคณะกรรมการอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้นำมีความพร้อม รู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาพัฒนากลุ่ม เฉลี่ยที่ 4.31 รองลงมาผู้นำมีความตั้งใจในการทำงาน และ มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส สุจริต เฉลี่ยที่ 4.23 เท่ากัน และผู้นำยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดที่ 4.10

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีความตั้งใจในการทำงาน	4.23	.54	มาก
2. มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และสุจริต	4.12	.63	มาก
3. ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคน	4.10	.70	มาก
4. มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส สุจริต	4.23	.70	มาก
5. มีน้ำใจช่วยเหลือกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม	4.21	.53	มาก
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเอง	4.16	.52	มาก
7. มีความพร้อม รู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาพัฒนากลุ่ม	4.31	.68	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.19	.617	มาก

4.2.3 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มด้านสมาชิกกลุ่ม

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.3) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านสมาชิกกลุ่ม สมาชิกมีความคิดเห็นด้วยมากทุกปัจจัย โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม เป็นอย่างดี เฉลี่ยที่ 3.78 รองลงมาคือสมาชิกมีความซื่อสัตย์ เฉลี่ย 3.70 และสมาชิกมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม เฉลี่ยที่ 3.51

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี	3.78	.56	มาก
2. สมาชิกส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์	3.70	.68	มาก
3. สมาชิกส่วนใหญ่มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม	3.51	.67	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.66	.64	มาก

4.2.4 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรกร

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.4) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริม สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เจ้าหน้าที่เป็นผู้มีความรู้และความสามารถ เฉลี่ยที่ 4.01 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ให้ความสนใจต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพได้เป็นอย่างดี เฉลี่ยที่ 3.87 และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความเสียสละเพื่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลน้อยที่สุด เฉลี่ยที่ 3.66

4.2.5 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิก

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.5) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และตัดสินใจ

แก้ปัญหา เฉลี่ยที่ 3.84 รองลงมาคือมีส่วนร่วมในการจัดการประชุมเฉลี่ย 3.78 และการมีส่วนร่วมในการประเมินแผนการปฏิบัติงานน้อยที่สุด เฉลี่ยที่ 3.15 ซึ่งเทียบได้กับความคิดเห็นระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. เป็นผู้มีความรู้และความสามารถ	4.01	.615	มาก
2. ให้ความสนใจต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพ ได้เป็นอย่างดี	3.87	.669	มาก
3. เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องเพื่อขอการสนับสนุนเพิ่มเติม	3.78	.682	มาก
4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความเสียสละเพื่อกลุ่ม ปรับปรุงคุณภาพไม่ผล	3.66	.663	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.83	.657	มาก

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิก

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และตัดสินใจ แก้ปัญหา	3.84	.68	เห็นด้วยมาก
2. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม	3.74	.71	เห็นด้วยมาก
3. มีส่วนร่วมในการจัดการประชุม	3.78	.65	เห็นด้วยมาก
4. มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่ สมาชิก	3.76	.70	เห็นด้วยมาก
5. มีส่วนร่วมในการประเมินแผนการ ปฏิบัติงาน	3.15	.83	เห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.65	.72	เห็นด้วยมาก

4.2.6 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม่ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม่ผล (ตารางที่ 4.6) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 4.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สามารถซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาถูกลง เฉลี่ยที่ 4.60 เทียบได้กับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด รองลงมาคือเป็นแหล่งให้ความรู้ในด้านต่างๆเกี่ยวกับไม่ผล เฉลี่ยที่ 4.32 และกลุ่มเป็นแหล่งระดมทุนเพื่อให้กู้ยืมแก่สมาชิกในการซื้อปัจจัยการผลิต เฉลี่ยที่ 3.72 น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีการออมเงิน	4.04	.61	มาก
2. มีดอกเบี้ยเงินฝากให้กับสมาชิก	3.99	.66	มาก
3. มีการพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึงและยุติธรรม	4.11	.61	มาก
4. มีการจัดสวัสดิการให้กลุ่ม (การสงเคราะห์ผู้เสียชีวิต)	4.20	.55	มาก
5. กลุ่มเป็นแหล่งระดมทุนเพื่อให้กู้ยืมแก่สมาชิกในการซื้อปัจจัยการผลิต	3.72	.70	มาก
6. สามารถซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาถูกลง	4.60	.70	มากที่สุด
7. กลุ่มเป็นแหล่งให้ความรู้ในด้านต่างๆเกี่ยวกับไม้ผล	4.32	.58	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.14	.63	มาก

4.2.7 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านอุดมการณ์ร่วมกัน

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.7) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านอุดมการณ์ร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านอุดมการณ์ร่วมกัน สมาชิกมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มทำให้สมาชิกลดสารเคมีและใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี เฉลี่ยที่ 4.18 รองลงมาคือความต้องการให้สมาชิกได้รับรองสวนที่ได้มาตรฐานปลอดสารเคมี เฉลี่ยที่ 4.09 และกลุ่มสามารถช่วยพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของสมาชิกที่ขึ้นน้อยที่สุด เฉลี่ยที่ 3.75

4.2.8 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านกฎระเบียบข้อบังคับ

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.8) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านด้านกฎระเบียบข้อบังคับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ด้านกฎระเบียบข้อบังคับมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กลุ่มมีกฎระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต เฉลี่ยที่ 3.59 รองลงมาคือกฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มมีความยืดหยุ่นเอื้ออาทรต่อผู้ด้อยโอกาส เฉลี่ย 3.52 และกลุ่มมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับไว้อย่างชัดเจนน้อยที่สุด เฉลี่ยที่ 3.49 ซึ่งเท่ากับความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านอุดมการณ์ร่วมกัน

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กลุ่มสามารถช่วยพัฒนาอาชีพและ ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น	3.75	.71	มาก
2. กลุ่มทำให้สมาชิกลดสารเคมี และใช้สาร ชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี	4.18	.52	มาก
3. กลุ่มต้องการให้สมาชิกได้รับรองสวนที่ ได้มาตรฐานปลอดภัยลดสารเคมี	4.09	.51	มาก
4. กลุ่มต้องการผลิตสินค้าที่ดีมีคุณภาพ	3.95	.56	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.99	.57	มาก

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับ

รายละเอียด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. กลุ่มมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ ไว้อย่างชัดเจน	3.49	.62	ปานกลาง
2. กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มสมาชิก สามารถปฏิบัติตามได้อย่างดี	3.51	.67	มาก
3. กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มมีความ ยืดหยุ่นเอื้ออาทรต่อผู้ด้อยโอกาส	3.52	.68	มาก
4. กลุ่มมีกฎระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้อง กับวิถีชีวิต	3.59	.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.52	.66	มาก

4.2.9 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านการสนับสนุนจากภายนอก

จากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล (ตารางที่ 4.9) พบว่าสมาชิกมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มด้านการสนับสนุนจากภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง เฉลี่ยรวมที่ 2.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความคิดเห็นระดับมาก คือ มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมาอบรมให้ความรู้ เฉลี่ยที่ 3.56 รองลงมา มีเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่ม เฉลี่ยที่ 3.21 เทียบได้กับความคิดเห็นในระดับปานกลาง และได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่นมีระดับความคิดเห็นน้อย เฉลี่ยที่ 2.38

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มด้านการสนับสนุนจากภายนอก

ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น	2.38	1.04	น้อย
2. มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมาอบรมให้ความรู้	3.56	.61	มาก
3. มีเจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่ม	3.21	.72	ปานกลาง
4. มีหน่วยงานเอกชนเข้ามาให้การสนับสนุน	1.95	.73	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.77	.77	ปานกลาง

ดังนั้นจากการศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยรวมที่ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยที่ส่งต่อการดำเนินงานของกลุ่มที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการอยู่ เฉลี่ยที่ 4.19 รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกันเฉลี่ยที่ 4.14 และน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก เฉลี่ยที่ 2.77 ดังรายละเอียด (ตารางที่ 4.10) ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลในภาพรวม

ปัจจัย	Mean	S.D.	แปรผล
1. ด้านผู้นำและคณะกรรมการ	4.19	.62	มาก
2. ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน	4.14	.63	มาก
3. ด้านอุดมการณ์ร่วมกัน	3.99	.57	มาก
4. ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร	3.83	.66	มาก
5. ด้านสมาชิกกลุ่ม	3.66	.64	มาก
6. ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก	3.65	.72	มาก
ด้านกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม	3.52	.66	มาก
ด้านการสนับสนุนจากภายนอก	2.77	.77	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.72	.66	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน

การดำเนินงานของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัด ปราจีนบุรี ได้จัดตั้งขึ้นเป็นระยะเวลานานมีการดำเนินงานมาตลอด สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ได้ ไม่ค่อยพบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน พบเพียงเล็กน้อย คือ เรื่องสิ่งของที่ได้รับการสนับสนุนจากภายนอกมีจำนวนไม่เพียงพอต่อสมาชิก เนื่องจากสมาชิกมีจำนวนมากบางครั้งสิ่งของที่ได้การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ จึงไม่เพียงพอต่อสมาชิก ซึ่งมีการจัดการแก้ไขปัญหานี้โดยคณะกรรมการจะทำการตรวจสอบและพิจารณารายชื่อของสมาชิกผู้เข้าทำกิจกรรมบ่อยครั้งและไม่ขาดการประชุมจะได้รับของสนับสนุนก่อน และผู้ที่ขาดการเข้าทำกิจกรรมและขาดการประชุมบ่อยครั้งจะถูกพิจารณาที่หลัง

ข้อเสนอแนะอยากให้หน่วยงานของรัฐมาเข้าร่วมในการประชุมทุกครั้งเพื่อจะได้รับทราบรับฟังปัญหาของเกษตรกร และดำเนินการช่วยเหลือหรือแก้ไขพร้อมกัน ไม่อยากให้ทิ้งระยะของปัญหาไว้นาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Recommendation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล หมู่ที่ 8 ตำบลงิ้วเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลมีที่ตั้งของกลุ่มอยู่ที่หมู่บ้านหนองจวง หมู่ที่ 8 ตำบลงิ้วเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี ได้มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้ทำสวนผลไม้ขึ้น ช่วยกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมมือกันพัฒนาอาชีพของตน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ที่เกิดจากต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช และสิ่งสำคัญคือผู้ผลิตและผู้บริโภคได้รับอันตรายจากการใช้สารเคมีจำนวนมากทำให้ผลิตที่ได้มีสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง จึงได้รวมตัวกันแก้ปัญหาโดยการลดต้นทุนการผลิตแต่เพิ่มผลผลิตขึ้น โดยการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี ซึ่งเริ่มจากกลุ่มที่มีสมาชิก 20 คน โดยมีชื่อกลุ่มแรกเริ่มว่า “กลุ่มการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน” ในปี พ.ศ. 2537 กลุ่มการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานได้มีการพัฒนาขึ้นมาเรื่อยๆ จนในปี พ.ศ.2539 กรมส่งเสริมการเกษตร ได้มีการให้คำแนะนำสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนกับกลุ่ม และเปลี่ยนชื่อเป็น “กลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล” สมาชิกในกลุ่มรับการอบรมนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้กับสวนผลไม้ของตน จนได้ผลผลิตที่ดี มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคสนใจซื้อถึงสวนเอง โดยไม่ต้องหาตลาดให้ยากเหมือนแต่ก่อนและทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้กลุ่มได้มีสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีสมาชิก 141 คน เป็นเพศ 62 คน เพศหญิง 78 คน คณะกรรมการกลุ่มได้มีการจัดกิจกรรมการออมเพื่อให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมกัน และมีการจัดการประชุมประจำเดือนทุกเดือนมาตลอด ทำให้กลุ่มมีการดำเนินงานตลอดระยะเวลา 21 ปี นับว่าเป็นกลุ่มที่มีความยั่งยืนมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านผู้นำ และคณะกรรมการ 2. ปัจจัยด้านสมาชิก 3. ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ 4. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก 5. ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน 6. ปัจจัยด้านมีอุดมการณ์ร่วมกัน 7. ปัจจัยด้านกฎระเบียบและข้อบังคับกลุ่ม 8. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก

2. ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล หมู่ที่ 8 ตำบลงิ้วเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดปราจีน ที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพผลไม้ อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 52.88 โดยมีสมาชิกอายุ 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 51.93 สมาชิกส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส ร้อยละ 84.62 มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.12 โดยมีอาชีพหลักส่วนใหญ่คือการทำเกษตรกรรม ร้อยละ 99.04 สมาชิกเข้าร่วมกลุ่มมีจำนวนปี

ที่เป็นสมาชิกกลุ่มตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 57.69 และการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆด้วยส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.58 โดยเป็นสมาชิกกลุ่มธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 77.78

ความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มในภาพรวมทั้งหมด พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยที่ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ เฉลี่ยที่ 4.19 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน เฉลี่ยที่ 4.14 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านอุดมการณ์รวมกัน เฉลี่ยที่ 3.99 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร เฉลี่ยที่ 3.83 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม เฉลี่ยที่ 3.66 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก เฉลี่ยที่ 3.65 ซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม เฉลี่ยที่ 3.52 ซึ่งอยู่ในระดับมากและปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก เฉลี่ยที่ 2.77 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี คือ ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ปัจจัยด้านอุดมการณ์รวมกัน ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร ปัจจัยด้านสมาชิกกลุ่ม ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิก ปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับกลุ่ม และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภายนอก ซึ่งปัจจัยที่สมาชิกมีความเห็นด้วยมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านผู้นำและคณะกรรมการ ค่าเฉลี่ยที่ 4.19 ซึ่งผู้นำและคณะกรรมการ มีความพร้อมรู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาพัฒนากลุ่ม เป็นผู้ที่ไม่เสียสละ ขยัน อดทน มีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และมีความตั้งใจในการทำงาน ซึ่งสัมพันธ์กับงานวิจัยของ ท่อนจันทร์ วงศ์วงพรหม (2540) ได้ทำการศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านสว่าง ตำบลศรีสว่าง อำเภอโพธาราย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านสว่าง คือ ผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ความสามารถ ใจกว้าง และเสียสละ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547) การศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าปัจจัยเกี่ยวกับความเป็นผู้นำ ผู้นำมีความพร้อมที่จะเสียสละและความพร้อมที่จะสร้างสรรค์สิ่งต่างๆให้เกิดขึ้น และยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ มีส่วนทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จ และงานวิจัยของ ณัฐธิดา ศิริวรเวทย์ (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภทผ้าไหมทอยกดอกกรณีศึกษา กลุ่มสตรีทอผ้าไหมไทยอัญชลี ตำบลเตาปูน อำเภอสอง จังหวัดแพร่ จากการศึกษามีผู้นำกลุ่มที่เป็นที่ยอมรับของสมาชิกภายในกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้น ปัจจัยด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน ค่าเฉลี่ยที่ 4.14 ซึ่งกลุ่มสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกได้ ซึ่งสามารถซื้อปัจจัยการผลิตในราคาถูกลงกว่าท้องตลาด และกลุ่มสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตได้ดี มีการออมเงินและมีดอกเบียเงินฝากให้กับสมาชิกสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทียมหทัย ไชยจันทร์ (2544) ได้ทำการศึกษา ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จังหวัดขอนแก่น พบว่าความสำเร็จของการดำเนินงานกลุ่มเกิดจาก ปัจจัยด้านการตอบสนองความต้องการของสมาชิก เพราะทำ

ให้กลุ่มได้รับเงินปันผล เป็นการสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก และปัจจัยด้านมีอุดมการณ์ร่วมกัน ค่าเฉลี่ยที่ 3.99 กลุ่มทำให้สมาชิกลดการใช้สารเคมีลงได้โดยการใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี และกลุ่มต้องการให้สมาชิกได้รับการรับรองสวนที่ได้มาตรฐานและผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งสมาชิกกลุ่มที่เข้ามาในกลุ่มจะมีต้องมีอุดมการณ์รวมกันกับกลุ่มจึงจะสามารถทำให้กลุ่มดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ข้อสังเกตของผู้วิจัย การรวมกลุ่มของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี เป็นการรวมกลุ่มกันในแบบเครือข่ายที่ทำเกษตรกรรมโดยมีการทำสวนเป็นหลัก และมีปัญหาในเรื่องต้นทุนในการผลิตสูง โรคแมลงผลไม้ระบาด ซึ่งมีปัญหาที่คล้ายๆกัน จึงมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มและมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเข้ามาให้คำแนะนำในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มแล้วให้งบประมาณในการซื้อปัจจัยการผลิต ซึ่งมีการบริหารงานโดยคณะกรรมการและสมาชิกร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมคิดร่วมทำร่วมตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น กลุ่มจะใช้หลักประชาธิปไตยในการให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มตัดสินใจร่วมกัน โดยผู้นำจะเป็นผู้ที่เสียสละ คอยช่วยเหลือสมาชิกและนำความรู้ใหม่ๆมาถ่ายทอดให้กับสมาชิกอยู่เสมอ ทำให้กลุ่มมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการดำเนินงานที่ยั่งยืน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมืองจังหวัดปราจีนบุรี โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้นำและคณะกรรมการกลุ่ม เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ดังนั้นควรมีการชี้แจงบทบาทหน้าที่และลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ให้กับสมาชิกได้รับทราบเพื่อสร้างความเข้าใจและส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มคัดเลือกผู้นำและคณะกรรมการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถนำพากลุ่มให้มีประสิทธิผลได้

2. สมาชิกภายในกลุ่มเป็นผู้สูงอายุ ส่วนมากมีอายุ 60 ปี ขึ้นไป และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำสวนผลไม้ จึงอยากให้มีการจัดกิจกรรมที่ดึงดูดให้เด็กๆรุ่นใหม่ หรือลูกหลานของสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมเป็นการสืบทอดและทำให้กลุ่มเกิดความยั่งยืนต่อไป

3. กลุ่มควรมีการจัดบันทึกข้อมูลของกลุ่มแบบลายลักษณ์อักษรเพื่อจะได้ทราบถึงความเป็นมาของกลุ่มเนื่องจากกลุ่มมีการก่อตั้งที่ยาวนานควรมีการบันทึกเพื่อเป็นฐานข้อมูลให้แก่ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษา

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มที่มีความสำเร็จและกลุ่มที่ไม่มีความสำเร็จ เพื่อจะได้หาแนวทางการพัฒนากลุ่มให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร. 2541. คู่มือการดำเนินงานกระบวนการกลุ่มและการสร้างกองทุน
ของเกษตรกร. กรมส่งเสริมการเกษตร กองพัฒนาการบริหารงานเกษตร.
- กิตติพงษ์ เฉลิมกิจ. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มทอผ้า ตำบลเวียงยอง
อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา. 2533. ความคิดพื้นฐานการพัฒนาชนบท. ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะ
ทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เจริญ พิกุลแก้ว. 20 เมษายน 2559. เทรนด์วิทยากลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- จิตติ มงคลชัยอรัญญา. 2538. การศึกษาชุมชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : คณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตรกร พงศดิลก. 2544. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรทำสวน
ยางพารา อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมเกษตร
ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิรพรรณนา กาญจนะจิตร. 2528. คู่มือการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด.
- เฉลิม อารีย์. 18 เมษายน 2559. เกษตรอำเภอเมืองปราจีนบุรี. สัมภาษณ์.
- ชีพสมน รังสยาธร. 2545. เอกสารประกอบการสอนการให้การศึกษาคหกรรมศาสตร์สำหรับผู้ใหญ่และ
การปฏิบัติงานของคนในชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. 2546. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์ เน็ท.
- ณัฐธิดา ศิริวรเวทย์. 2556. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภทผ้าไหมทอยก
ดอก กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าไหมไทยอัญชลี ตำบลเตาปูน อำเภอสอง จังหวัดแพร่.
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ถวิล ธาราโภชน. 2532. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ทวีป พิกุลแก้ว. 19 เมษายน 2559. รองประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
_____. 21 กันยายน 2558. รองประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- ท่อนจันทร์ วงศ์วงพรหม. 2540. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกร บ้านสว่าง ตำบลศรีสว่าง อำเภอโพธาราม จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาไทยคดีศึกษา (เน้นสังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- เทียมหทัย ไชยจันทร์. 2544. ความสำเร็จในการดำเนินงานของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในจังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2548. การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS. กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์พรีนท.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. ประเมินโครงการ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/253663>. [12 ตุลาคม 2558].
- พนม ลีอารีย์. 2536. ความเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร : กราฟิคอร์ท.
- พัฒน์ บุญยรัตนพันธ์. 2517. การสร้างพลังชุมชนในการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- พิมาน วงศ์อภัย. 2533. ปัจจัยที่ส่งเสริมให้องค์กรประชาชนสามารถพึ่งตนเอง : กรณีศึกษา ศูนย์บริการสมาชิกนิคมสร้างตนเองโนนสัง อำเภอนนสัง จังหวัดอุดรธานี. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. 2526. การจัดตั้งองค์กรประชาชน : เฉพาะกรณีของกรมการพัฒนาชุมชน. (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. 2527. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนาในปัจจุบัน : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- มนัส ฮวดจิ่ง. 18 เมษายน 2559. ประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- _____. 28 สิงหาคม 2558. ประธานกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- ยุพาพร รุปงาม. 2545. การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงานประมาณ ในการปฏิรูประบบราชการ. กรุงเทพมหานคร : ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ยูวัฒน์ วุฒิเมธี. 2534. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- โยธี จันทร์เรือง. 20 เมษายน 2559. กรรมการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- วาสนา ปานทอง. 19 เมษายน 2559. เลขานุการกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล. สัมภาษณ์.
- วิทยา จันทะวงศ์ศรี. 2547. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2554. กระบวนการกลุ่ม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Manage/group.htm>. [12 ตุลาคม 2558]
- วุฒิชัย จำนง. 2523. พฤติกรรมการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. 2539. องค์การและการจัดการองค์การ. กรุงเทพมหานคร : พัฒนาศึกษา.
- สมจิต โยธะคง. 2555. เกษตรกรรมกับสังคมไทย.สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานพัฒนาชุมชน. 2555. รายงานการพัฒนาในระดับหมู่บ้าน. สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานเศรษฐกิจเกษตร. 2555. แผนพัฒนาการเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.oae.go.th>. [22 ตุลาคม 2558].
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2546. จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สิน สีสวน. 2530. ปัจจัยที่ส่งเสริมองค์การประชาชนในเมือง : กรณีสหกรณ์เครดิตยูเนียน ชุมชนหลังบ้านมนังคศิลา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.
- แสวง รัตน์มงคลมาศ. 2538. การระดมมวลชนและการมีส่วนร่วมของมวลชน. กรุงเทพมหานคร : คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

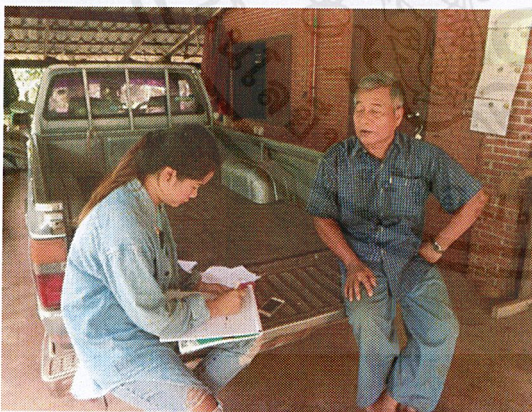
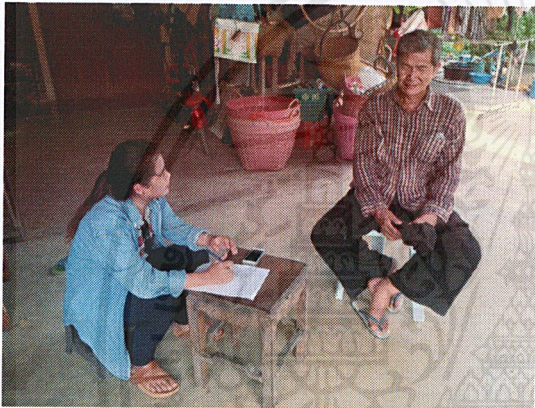
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

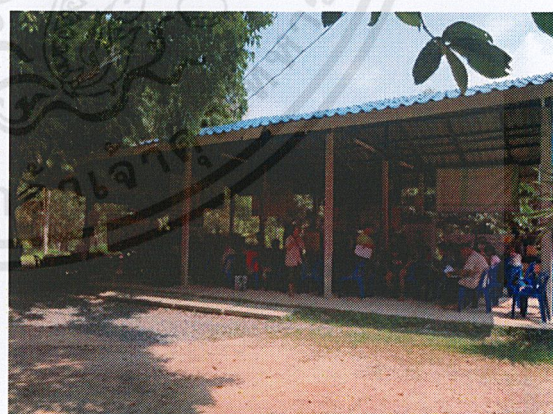
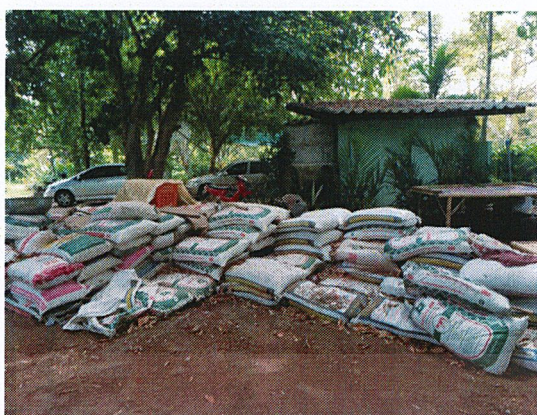
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็นคำถามหลักที่ใช้สัมภาษณ์

งานวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- ชื่อ นามสกุล , เบอร์โทร
- ตำแหน่ง / หน้าที่
- ที่อยู่

2. ประวัติความเป็นมาของกลุ่ม

- ประวัติกลุ่ม
- สาเหตุที่ทำให้เกิดกลุ่ม / แนวคิดที่จัดตั้ง
- ผู้สนับสนุนกลุ่ม หรือหน่วยงานที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

3. พัฒนาการของกลุ่ม

- เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง
- กิจกรรมที่กลุ่มทำ

4. การบริหารจัดการ

- โครงสร้าง การบริหารงาน กฎระเบียบ
- วัตถุประสงค์ / เป้าหมาย ของกลุ่ม

5. ความสำเร็จของกลุ่ม

6. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ

7. ปัญหาและแนวทางแก้ไขของกลุ่ม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี

โดยนักศึกษา ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร สาขาพัฒนาการเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกลุ่ม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ต้องการ และตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. อายุ	☐ ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 20-29 ปี
	☐ 30-39 ปี	☐ 40-49 ปี
	☐ 50-59 ปี	☐ 60 ปีขึ้นไป
3. สถานภาพ	☐ โสด	☐ สมรส
	☐ แยกกันอยู่	☐ หย่าร้าง
	☐ หม้าย	
4. การศึกษา	☐ ไม่ได้รับการศึกษา	☐ ประถมศึกษา
	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
	☐ อนุปริญญา/ปวส.	☐ ปริญญาตรี
	☐ สูงกว่าปริญญาตรี	
5. อาชีพหลัก	☐ เกษตรกรรม	☐ รับจ้างทั่วไป
	☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	☐ พนักงานบริษัทเอกชน
	☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ อื่นๆ (ระบุ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. จำนวนปีที่ เป็นสมาชิกกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

1-2 ปี

3-4 ปี

5 ปีขึ้นไป

7. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆ หรือไม่

ไม่เป็น

เป็น (โปรดระบุด้านล่าง)

จ.ก.ส

สหกรณ์การเกษตร

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว โดยแต่ละหมายเลขมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
4 หมายถึงเห็นด้วยมาก
3 หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
2 หมายถึงเห็นด้วยน้อย
1 หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัจจัย	ระดับความเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านผู้นำและคณะกรรมการ					
1.1 มีความตั้งใจในการทำงาน					
1.2 มีความขยัน อดทน และเสียสละ					
1.3 ยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคน					
1.4 มีความซื่อสัตย์โปร่งใส					
1.5 มีน้ำใจช่วยเหลือกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม					
1.6 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นกันเอง					
1.7 มีความพร้อม รู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาพัฒนากลุ่ม					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัย	ระดับความเห็น				
	5	4	3	2	1
2. ด้านสมาชิก					
2.1 สมาชิกส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี					
2.2 สมาชิกส่วนใหญ่มีความซื่อสัตย์					
2.3 สมาชิกส่วนใหญ่มีความเสียสละเพื่อส่วนร่วม					
3. ด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตร (ที่ดูแลกลุ่ม)					
3.1 เป็นผู้มีความรู้และความสามารถ					
3.2 ให้ความสนใจต่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผลเป็นอย่างดี					
3.3 เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอการสนับสนุนเพิ่มเติม					
3.4 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีความเสียสละเพื่อกลุ่มปรับปรุงคุณภาพไม้ผล					
4. ด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิก					
4.1 มีส่วนร่วมในการเรียนรู้และตัดสินใจแก้ปัญหา					
4.2 มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม					
4.3 มีส่วนร่วมในการจัดการประชุม					
4.4 มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก					
4.5 มีส่วนร่วมในการประเมินแผนการปฏิบัติงาน					
5. ด้านการมีผลประโยชน์ร่วมกัน					
5.1 มีดอกเบี้ยเงินฝากให้กับสมาชิก					
5.2 มีการพิจารณาเงินกู้แก่สมาชิกอย่างทั่วถึงและยุติธรรม					
5.3 มีการจัดสวัสดิการให้กลุ่ม เช่น สวัสดิการการรักษาพยาบาล การสงเคราะห์ผู้เสียชีวิต					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัย	ระดับความเห็น				
	5	4	3	2	1
6. ด้านอุดมการณ์ร่วมกัน					
6.1 กลุ่มสามารถช่วยพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น					
6.2 กลุ่มเป็นแหล่งระดมทุนเพื่อให้กู้ยืมแก่สมาชิกในการซื้อปัจจัยการผลิต					
6.3 กลุ่มทำให้สมาชิกลดสารเคมี และใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี					
6.4 กลุ่มให้ความรู้ในการผลิตไม้ผลเพิ่มขึ้น					
6.5 สามารถซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาถูกลง					
7. ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ					
7.1 กลุ่มมีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับไว้อย่างชัดเจน					
7.2 กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มสมาชิกสามารถปฏิบัติตามได้อย่างดี					
7.3 กฎระเบียบข้อบังคับของกลุ่มมีความยืดหยุ่นเอื้ออาหารต่อผู้ด้อยโอกาส					
7.4 กลุ่มมีกฎระเบียบข้อบังคับที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต					
8. ด้านการสนับสนุนจากภายนอก					
8.1 ได้รับการสนับสนุนจากผู้นำท้องถิ่น					
8.2 มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมาอบรมให้ความรู้					
8.3 มีเจ้าหน้าที่รัฐมาให้คำแนะนำช่วยเหลือในการจัดตั้งกลุ่ม					
8.4 มีหน่วยงานเอกชนเข้ามาให้การสนับสนุน					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวศยามล ยุระทาย
วัน เดือน ปีเกิด	วันพฤหัสบดีที่ 13 มกราคม 2537
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 48 หมู่ 15 ตำบลวังตาล อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 25110
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนรักษาทรีพีพิทยากร มัธยมศึกษา โรงเรียนปราจีนกัลยาณี ปริญญาตรี กำลังศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้